

Na temelju članka 21. Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi (NN br.10/97, 107/07 i 94/13) te članka 49. Statuta Dječjeg vrtića « Pjerina Verbanac » Labin, Upravno vijeće Dječjeg vrtića na sjednici održanoj dana, 10. kolovoza 2017. godine, prihvaća:

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU DJEČJEG VRTIĆA « PJERINA VERBANAC » LABIN ZA PEDAGOŠKU 2016/2017. GODINU

Osnovni podaci o Dječjem vrtiću:

Županija: Istarska

Predškolska ustanova: Dječji vrtić « Pjerina Verbanac » Labin

Adresa: Prilaz Kršin 2, Labin

Broj telefona: (052) 856-550 , 856-505

Broj telefaksa: (052) 856-550

E-mail: [djecji.vrtic.labin @ pu.htnet.hr](mailto:djecji.vrtic.labin@pu.htnet.hr)

SADRŽAJ:

- 1. USTROJSTVO RADA**
- 2. MATERIJALNI UVJETI**
- 3. RAD NA NJEZI, SKRBI ZA TJELESNI RAST DJECE I BRIZI
ZA NJIHOVO ZDRAVLJE**
- 4. SIGURNOSNO – ZAŠTITNI I PREVENTIVNI PROGRAM**
- 5. ODGOJNO – OBRAZOVNI RAD**
- 6. NAOBRAZBA I USAVRŠAVANJE DJELATNIKA**
- 7. SURADNJA S RODITELJIMA**
- 8. SURADNJA S VANJSKIM USTANOVAMA – DRUŠTVENIM
ČIMBENICIMA KOJI SUDJELUJU U OSTVARIVANJU
ZADAĆA GODIŠNJEG PLANA I PROGRAMA**
- 9. VREDNOVANJE PROGRAMA**

1. USTROJSTVO RADA

Dječji vrtić « Pjerina Verbanac » Labin (u daljnjem tekstu Dječji vrtić) organizira i provodi programe odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi za djecu od navršenih godinu dana života do polaska u osnovnu školu. Predškolski odgoj ostvaruje se u skladu s razvojnim osobinama i potrebama djece, te socijalnim, kulturnim, vjerskim i drugim potrebama obitelji na temelju Državnog pedagoškog standarda predškolskog odgoja i obrazovanja.

Sukladno članku 5. Statuta Dječjeg vrtića, dječji vrtić ostvaruje svoju djelatnost u **Matičnom vrtiću u Labinu, Prilaz Kršin 2** i u područnim odjeljenjima, kako slijedi: **Jaslice** - Labin, Istarska 10; **Vinež** - Labin, Vinež 92 **Rabac** - Rabac, Jadranska bb; **Raša** - Raša, Ivan Batelić 2; **Stari grad** - Labin, Dolinska 2; **Potpician** - Potpićan, Kršanska 2.

Područna odjeljenja posluju i obavljaju svoju djelatnost pod nazivom Dječji vrtić „Pjerina Verbanac“ Labin i pod svojim nazivom nemaju pravne osobnosti. Pravo na predškolski odgoj i obrazovanje imaju sva djeca rane i predškolske dobi.

U okviru svoje djelatnosti Dječji vrtić organizira i provodi:

1. Redoviti 6/9/10-satni program:

- za djecu jasličke dobi od navršenih 12 mjeseci života do 3 godine života: 9 odgojnih skupina – 135 djece
- za djecu vrtičke dobi od 3 godine života do polaska u školu: 14 odgojnih skupina – 317 djece

2. Redoviti 6/9/10-satni posebni program ranog učenja engleskog jezika s djecom predškolske dobi:

- za djecu vrtičke dobi od 3 godine života do polaska u školu: 2 odgojne skupine – 47 djece

3. Redoviti 6/9/10-satni program za djecu pripadnika nacionalnih manjina - posebni program na talijanskom jeziku:

- za djecu vrtičke dobi od 3 godine života do polaska u školu: 1 odgojna skupina – 22 djece

● Ukupno: **529** djece (stanje na dan 31.05.2017. godine). U program predškole bilo je uključeno **18** djece. Tijekom srpnja i kolovoza u vrtiću je ostalo upisano **395** djece.

● U redoviti program bilo je integrirano i šesnaest (16) djece sa teškoćama u razvoju: Centralni vrtić Labin – 9 djece, područno odjeljenje Stari grad – 1 dijete, područno odjeljenje Jaslice – 3 djece, područno odjeljenje Vinež – 1 dijete, područno odjeljenje Potpićan – 1 dijete i područno odjeljenje Raša – 1 dijete (djeca s autizmom, smanjenih intelektualnih sposobnosti, poremećaji u govoru, poremećaji u ponašanju, oštećenje vida - slabovidnost, zdravstvene teškoće – dijabetes, srčana anomalija, metabolički poremećaj, alergije). Na temelju članka 50. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, Ministarstvo znanosti i obrazovanja sufinancira programe javnih potreba koji se ostvaruju u dječjim vrtićima, a prema podacima koje su dječji vrtići dostavili. ●Dječji vrtić „Pjerina Verbanac“ dostavio je podatke o djeci s teškoćama u razvoju koja su integrirana u redovite odgojno-obrazovne skupine, djeci koja su uključena u program za pripadnike nacionalnih manjina – talijanski program i djeci koja su u programu predškole. Dobili smo sredstva za deset djece s teškoćama u razvoju, za 21 dijete koji su uključeni u rad talijanske nacionalne manjine i 145 predškolaca).

4. PATHS-RASTEM (Razvoj Alternativnih Strategija Mišljenja) program:

Vodeći se pozitivnim iskustvima iz prošlih pedagoških godina, i ove smo 2016/2017. godine provodili socijalno emocionalno učenje djece. U tri odgojne skupine djece vrtičke dobi nadalje se primjenjuju elementi predškolskog programa za unapređivanje socijalno emocionalnog učenja djece - PATHS – RASTEM program prilagođeno pojedinoj skupini.

5. Program predškole:

● Tijekom ove pedagoške godine organiziran je program predškole za djecu koja su školski obveznici, a ne pohađaju redovni program. Program je organiziran za osamnaest djece (18) s područja Grada Labina i Općina Raša, Sveta Nedelja i Kršan koji su se prijavili na javni poziv upućen od strane Grada Labina i Općina Raša, Kršan i Sveta Nedelja u listopadu 2016. godine. Prijavilo se osamnaest (18) djece: s područja Grada Labina – 5 djece, Općine Raša – 2 djece, Općine Kršan – 10 djece i Općine Sv.Nedelja – 1 dijete. Za 8 djece s područja Općine Kršan organiziran je program predškole u OŠ Kršan od ožujka do svibnja 2017. godine, koji je provodila odgojiteljica koju je financirala Općina Kršan, po četiri sata na dan. Dvoje djece s područja Općine Kršan bilo je uključeno u redovne skupine u područnom odjeljenju Potpićan. Dvoje djece s područja Grada Labina i Općina Sveta Nedelja bilo je uključeno u redovne skupine u područnom odjeljenju Vinež, četvero djece s područja Grada Labina bilo je uključeno u redovne skupine u centralnom vrtiću, a dvoje djece s područja Općine Raša u redovne skupine u područnom odjeljenju Raša. Program predškole trajao je od 01. ožujka do 31. svibnja 2017. godine u trajanju od 250 sati (svakog radnog dana po četiri sata).

6. Drugi kraći i rekreacioni programi tijekom godine:

● **Rano učenje engleskog jezika: «Let' s go!»**

Kraći program ranog učenja engleskog jezika ove se godine provodio u PO Jaslice Labin. Program je vodila odgojiteljica Ivana Škopac. Kraći program ranog učenja engleskog jezika započeo je 17.10.2016. godine i trajao do

12.04.2017. godine. Radionice su se održavale ponedjeljkom i četvrtkom od 17,00 do 18,00 sati u prostoru skupine „The rainbows“ u Jaslicama. Program je pohađalo 22 djece. Ukupno se održalo 44 radionice.

● **Tijekom ove pedagoške godine** obilježili smo i proslavili važnije datume i blagdane sa svom djecom **od rujna 2016. godine do lipnja 2017. godine**. Sve aktivnosti i sadržaji dokumentirane su u knjigama Pedagoške dokumentacije odgajatelja, pedagoginje, psihologinje, zdravstvene voditeljice i ravnateljice te navedene u poglavlju **3, 4, 5 i 7**.

● **U mjesecu srpnju i kolovozu 2017. godine** organiziran je, temeljem prijava roditelja, rad u ljetnim mjesecima za djecu čiji roditelji rade u ljetnim mjesecima. Rad u ljetnim mjesecima odvijao se u Centralnom vrtiću Labin i u područnim odjeljenjima Potpićan i Raša do kraja srpnja 2017. godine. Za mjesec srpanj prijavilo se 207 djece, a za mjesec kolovoz 94 djece. Ogojno-obrazovni rad za vrtić odvijao se u tri skupine, a za jaslice isto u tri skupine. U područno odjeljenje Potpićan prijavilo se 14 djece jasličkog uzrasta i 27 djece vrtičkog. U područno odjeljenje Raša prijavilo se 10 djece jasličkog uzrasta i 22 djece vrtičkog. Prosjek dolaska djece u mjesecu srpnju iznosio je 67%, a u kolovozu 47%.

♣ Od 25. do 31. kolovoza 2017. godine svi su vrtići bili zatvoreni zbog radova, priprema za novu pedagošku godinu i generalnog čišćenja svih odjeljenja.

Prosjčan broj djece tijekom ove pedagoške godine iznosio je **494 djece**. Sve su skupine (26) i u vrtiću i u jaslicama mješovite. Ove je pedagoške godine otvorena još jedna vrtićka skupina u područnom odjeljenju Raša zbog velikog broja upisane djece. Skupina je započela sa radom 17.10.2016. godine. Opremanje sobe dnevnog boravka financirala je općina Raša i dio Dječji vrtić te su zaposlena još dva odgojitelja i spremačica na puno radno vrijeme.

♣ Temeljem Izvješća o planu upisa djece u jaslice/vrtić za novu pedagošku 2017/2018. godinu prijavljeno je 192 djece, s područja Grada Labina i Općina Sv.Nedjelja, Kršan, Raša i Pićan. U novu pedagošku 2017/2018. godinu primljeno je 127 djece koja ispunjavaju uvjete prema Pravilniku o upisu djece u Dječji vrtić «Pjerina Verbanac» Labin.

♣ Tijekom srpnja i kolovoza 2017. godine održani su prvi inicijalni intervjui i razgovori sa roditeljima novoupisane djece od strane pedagoginje, psihologinje i zdravstvene voditeljice, a 29. i 30. kolovoza 2017. godine održani su prvi roditeljski sastanci sa istim roditeljima, na kojima su dobili prve informacije o dječjem vrtiću, ustrojstvu rada i kulturi, kurikulumu vrtića, protokolima postupanja u rizičnim situacijama, zdravstvenoj tematici i periodu adaptacije te su se upoznali sa odgajateljicama koje će raditi u tim skupinama. Nositeljice sastanka bile su ravnateljica, pedagoginja, psihologinja i zdravstvena voditeljica.

♣ Tijekom srpnja i kolovoza započeli su pregovori oko odvajanja područnog odjeljenja Potpićan. Naime dana 27. veljače 2017. godine Općinsko vijeće Općine Kršan donijelo je odluku o osnivanju ustanove Dječjeg vrtića Kockica sa sjedištem u Kršanu, Pristav 121, koji će osim centralnog objekta obuhvaćati i područni odjel Potpićan, Kršanska 2, koji je do sada bio u sastavu Dječjeg vrtića „Pjerina Verbanac“ Labin. Shodno navedenom Gradsko vijeće Grada Labina donijelo je dana 09/08/2017. godine Odluku o izmjeni Odluke o osnivanju Dječjeg vrtića Labin kojom se iz odluke briše područno odjeljenje Potpićan. Sporazumom između Općine Kršan i Grada Labina utvrđuju se prava i obveze prilikom preuzimanja cjelokupne dugotrajne imovine područnog odjeljenja Potpićan te preuzimanja djelatnika uz njihovu osobnu suglasnost, suglasnost upravnih vijeća dječjih vrtića sa danom 01. rujna 2017. godine. Sa danom 01/09/2017. godine Dječji vrtić Kockica preuzima i svu djecu upisanu u područno odjeljenje Potpićan.

♣ U novu pedagošku 2017/2018. godinu biti će uključeno 463 djece u 23 skupine: s područja Grada Labina - 323 djece, Općine Raša – 81,5 djece, Općine Sveta Nedjelja – 49,5 djece, Općine Kršan – 11 djece.

Prilog: tabela 1: podaci o djeci, tabela 2: podaci o odgojnom osoblju i tehničko-administrativnom osoblju, tabela 3: podaci o zaposlenicima

TABELA 1.

USTROJSTVO RADA – podaci o djeci
BROJ UPISANE DJECE – stanje na dan 31.05.2016. godine

OBJEKTI - PO	9/10-satni program	5-satni program	Ukupno:
PO Jaslice - 8 skupina	128	1	127
CV Labin - 6 skupina	133	15	118
PO Vinež - 3 skupine	65	8	73
PO Rabac - 1 skupina	17	6	23
PO Stari grad - 2 skupine	41	5	46

PO Raša - 3 skupine	53	7	60
PO Potpićan – 3 skupine	55	3	58
OŠ Kršan- predškola	/	8	8
UKUPNO: 27 skupina	476	53	529

TABELA 2.

USTROJSTVO RADA: Podaci o djeci, odgojnom osoblju, stručnim i tehničkim službama

NAZIV VRTIČA: ADRESA: TELEFON:	DV «P.VERBANAC» Labin, P. Kršin 2 856 – 550, 856 - 505	PO STARI GRAD Dolinska 2 852 - 487	PO RABAC Jadranska bb 872 - 037	PO VINEŽ Vinež 92B 856 - 025	PO RAŠA I.Batelića 2 874 - 195	PO POTPIĆAN Potpićan bb 867 - 713	PO JASLICE Istarska 10 855 – 286
Ravnateljica	Irene Smoković						
Osnivač	Grad Labin						
Broj skupina	6	2	1	3	3	3	8
Program	6/9/10 1 engleski	6/9/10 talija./hrva.	6/9/10	6/9/10	6/9/10	6/9/10	9/10 1 engleski
Broj objekata	1	1	1	1	1	1	1
Broj djelatnika	25	6	3	8	8	9	22
Broj odgajatelja	12	4	2	6	6	6	15+1ms
Stručni tim	2						2
Admini. radnici	2						
Neposredan rad	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
Preklop rada	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Priprema	1	1	1	1	1	1	1
Broj obroka	2 – 4	2 – 4	2 – 4	2 – 4	2 – 4	2 – 4	2 – 4

TABELA 3.

USTROJSTVO RADA: Podaci o stručnim i tehničkim djelatnicima

Rb	Naziv djelatnosti	CV- Labin	PO Jasllice	PO Stari grad	PO Vinež	PO Rabac	PO Raša	PO Potpićan
1.	Ravnateljica	1	/	/	/	/	/	/
2.	Pedagoginja	/	1	/	/	/	/	/
3.	Psihologinja	1	/	/	/	/	/	/
4.	Odgajateljica	12	15	4	6	2	6	6
5.	Zdravstvena voditeljica-vms	/	1	/	/	/	/	/
6.	Medicinska sestra-sss	/	1	/	/	/	/	/
7.	Tajnica- voditeljica računovodstva	1	/	/	/	/	/	/
8.	Administrator, blaga., mat.knji.	1	/	/	/	/	/	/
9.	Glavna kuharica	1	/	/	/	/	/	/
10.	Ekonom/kuharica	1	/	/	/	/	/	/
11.	Kuharica	1	/	/	/	/	/	1
12.	Pomoćna kuharica-servirka	2	/	/	/	/	/	1
13.	Domar – ložač - vozač	2	/	/	/	/	/	/
14.	Spremačica/servirka	/	2	1	1	1	1	/
15.	Spremačica	2	2	1	1	/	1	1
	UKUPNO:	25	22	6	8	3	8	9
	UKUPNO ZAPOSLENIH:	81						

2. MATERIJALNI UVJETI

Temeljem zakonske obveze u svrhu provedbe članka 5. Uredbe (EZ) br. 852/2004 subjekt u poslovanju s hranom uspostavio je, provodi i održava sustave i postupke temeljene na načelima HACCP sustava i temeljem Plana internog audita i verifikacije HACCP sustava dana 30. studenog 2015. godine ZZJZ Pula proveo je postupak verifikacije HACCP sustava na temelju kojeg je izdano Stručno mišljenje za sve objekte Dječjeg vrtića „Pjerina Verbanac“ Labin da je uspostavljen HACCP sustav u svim objektima. I dalje se nastavlja s radovima na održavanju mjera prema prijedlogu otklanjanja sanitarno-tehničkih i organizacijskih nedostataka nakon obavljene analize postojećeg stanja u Dječjem vrtiću od strane Zavoda za javno zdravstvo u implementaciji HACCP sustava te tekućeg održavanje objekata.

♦ Plan nabave i dopune didaktike i potrošnog materijala za odgojne skupine

Potrošni materijal i sredstva te likovni materijal nabavljao se tijekom godine prema planu (4 puta godišnje). Ove su godine nabavljene didaktičke igre i setove slikovnica za svaku skupinu: konstruktivni setovi Robot, kocke cigle junior, kutije s oblicima-magnet, drvene slagalice-matematika drvene slagalice-abeceda, igre pecanja, eva spužve slagalice, eva spužve puzzle, drvene kocke, vlak šareni, mehaničke radionice, kutije s alatom, servisna vozila i vučna vozila. Sredstva sufinanciranja programa za djecu pripadnika talijanske manjine te sufinanciranje integracije djece s teškoćama u razvoju integrirane redovne skupine utrošila su se za nabavu didaktike i slikovnica. Sredstvima sufinanciranja predškole omogućili smo djeci predškolicima izlet u zoološki vrt u Zagreb u svibnju (plaćanje tri autobusa za prijevoz).

Kao i svake godine bilo je donatora koji su svojim donacijama, sufinanciranjem i osobnim zalaganjem pokazali razumjevanje za potrebe i značaj ustanova koje se bave odgojem i obrazovanjem najmlađeg naraštaja: Grad Labin, Općine Raša, Kršan, Sveta Nedelja, Zajednica Talijana Grada Labina, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Komunalno poduzeće 1.Maj Labin d.o.o., MO Rabac.

Ujedno zahvaljujemo i svim roditeljima koji su na bilo koji način sudjelovali i pomagali u radu našeg vrtića te time doprinjeli boljem i kvalitetnijem odgojno-obrazovnom radu naše ustanove (izrada web stranice Dječjeg vrtića, učestvovanje u uređenju i obogaćivanju kutića žive prirode, pješčanika, sprava i igračkaka za terase i dvorište, radionicama za izradu igračkaka od neoblikovanog materijala, izradu kostima za karneval, izradu kutića i knjige o meni te razvojnih mapa).

♦ Plan investicijskog održavanja objekata – nabava sitnog inventara

Prema planu ove je pedagoške godine ostvareno:

- Nabavljeno novo teretno vozilo marke Piaggio za transport i nabavu ostalih radova u visini od 129.625,00 kuna
- Ofarbana i preuređena kancelarija psihologa: nabavljen namještaj, strunjača i stolovi (CV Labin)
- Popravljen krov iznad sobe CV1 i hola do ulaza zbog prokišnjava – sanacija i čišćenje horizontalnih oluka dijela limenog oluka i pokrivanje novim kanalicama (CV Labin)
- Nabavljeni novi garderobni ormarići za djecu za četiri odgojne skupine – CV 3, CV4, CV5 i CV6 (CV Labin)
- Nabavljeno računalo za potrebe kuhinje (CV Labin)
- Nabavljeni i postavljeni novi klima uređaji u sobe dnevnog boravka – CV5, CV6 i Jaslice – četiri sobe (L1, L2, D1, D2) i PO Rabac
- Postavljena pregrada od PVC panela u sanitarnim čvorovima novih soba dnevnog boravka jaslica (PO Jaslice Labin)
- Nabavljena nova perilica rublja (PO Jaslice)
- Uređen hol desne strane starih jaslica – farbanje i sanacija (PO Jaslice)
- Saniran prilaz kuhinji za dostavna vozila i prilaz do stražnjeg ulaza u vrtić (CV Labin –radove izvodilo komunalno poduzeće 1.MAJ)
- Sanirana terasa sa stepenicama te šahtovi ispred sobe CV4 (CV Labin)
- Zamjena drvene stolarije PVC stolarijom u sobi dvorani (PO Stari grad – priprema za stavljanje dvorane u funkciju za djecu – bivše savjetovalište za djecu i mlade)
- Nabavljen novi namještaj za sobe dnevnog boravka (ormari na kotačima s policama i plastičnim kutijama, polukružna polica, stolovi i stolice za dvije skupine – PO Jaslice Labin)
- Postavljena zaštita od sunca za terase desnog krila jaslica (PO Jaslice - Labin)
- Nabavljeni higijenski ormarići za držanje pribora za pranje zubi – 6 komada (PO Jaslice, PO Raša, PO Rabac, PO Potpićan)
- Nabavljeni radni stolovi i stolice za odgojitelje – 14 (CV Labin, PO Jaslice, PO Rabac, PO Vinež, PO Potpićan)
- Nabavljen novi stol za previjanje u jasličkoj skupini i promjenjene sve zavjese u sobama dnevnog boravka i kancelariji (PO Potpićan – financirala Općina Kršan)

- Opremljena nova soba dnevnog boravka za djecu vrtičke dobi – dječji namještaj, stolovi i stolice, didaktika (PO Raša – financirala Općina Raša i Dječji vrtić)
- Nabavljen sitni inventar za još jednu skupinu: bidoni, kolica za hranu, i sve potrebne stvari (PO Raša)
- Nabavljeni garderobni ormari za odgojitelje (PO Raša)
- Nabavljene ležaljke i posteljina za novu skupinu (PO Raša)
- Postavljena pregrada u sanitarnom čvoru za još jednu skupinu (PO Raša)
- Uređen okoliš vrtića – izrađena betonska staza prilaza vrtiću i obnovljena terasa ispred sobe jasličke skupine – ravnanje i pranje terase, nanošenje plastificirane farbe sa dodatkom kvarcnog pijeska te dobava i postava pocinčane željezne ograde i dvokrilnog portuna (PO Raša – radove financirala Općina Raša)
- Započelo provođenje Projekta energetske obnove zgrade Dječjeg vrtića – centralni vrtić: dostavljen projektni prijedlog energetske obnove zgrade i korištenje obnovljivih izvora energije u javnim ustanovama koje obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja. Projektni prijedlog je poslan Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost te je zaprimljen 18.02.2017. godine. Projektni prijedlog udovoljava sve prema Uputama za prijavitelje te se predlaže dodjeljivanje iznosa bespovratnih sredstava 775.230,89 kn od odobrenih prihvatljivih izdataka u iznosu od 2.075.565,77 kn. Svi navedeni troškovi projekta financirat će se s razdjela Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja iz Izvora Europskog fonda za regionalni razvoj tekuće pomoći temeljem prijenosa sredstava EU.

Tijekom ove pedagoške godine nabavljena je nova radna obuća i odjeća za zaposlene u Dječjem vrtiću prema planu i Pravilniku o zaštiti na radu.

3. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I RAZVOJ DJECE

U pedagoškoj 2016/2017. godini uspješno su se, u skladu s mogućnostima, provodili i ostvarili postavljeni zadaci njege i skrbi za tjelesni rast i zdravlje djece iz Godišnjeg plana i programa.

□ **Djelovanje na očuvanju i unapređenju zdravlja djece i njihovog zdravog psiho - fizičkog razvoja pravovremenim i kvalitetnim zadovoljavanjem razvojnih potreba i prava djece.**

□ Organizacijom odgojno obrazovnog rada i njege, te u svakodnevnom boravku i aktivnostima djece u predškolskoj ustanovi, djelovalo se na zadovoljavanju dječjih prava i potreba kao doprinos u očuvanju i unapređivanju njihovog zdravlja i sigurnosti.

□ Sa općim zdravstvenim (psihofizičkim) stanjem djece odgajatelji su bili upoznati na osnovu liječničkih potvrda za polazak u predškolsku ustanovu djece pri prvom upisu u jaslice ili vrtić, kroz informativne razgovore s roditeljima novoupisane djece, putem suradnje s roditeljima tijekom godine, kao i putem potvrda i nalaza liječnika u slučajevima odsustvovanja zbog bolesti.

□ Sa roditeljima novoupisane djece u jaslice, prije uključivanja u odgojnu skupinu obavljani su inicijalni intervjui i razgovori sa pedagoginjom i zdravstvenom voditeljicom vrtića Dječjeg vrtića.

Također i sa roditeljima djece koja su upisana u vrtić provedeni su inicijalni intervjui i razgovori, a razgovore su obavile zdravstvena voditeljica i psihologinja. Kartoni djece su uredno vođeni i popraćeni dokumentacijom. Liječnici pedijatri i liječnici obiteljske medicine uredno su bilježili dijagnoze na liječničkim ispričnicama. Što se tiče cijepljenosti djece koju pratimo kroz dokumentaciju koju donose roditelji, djeca su sva cijepljena po kalendaru cijepljenja. Neka djeca su zbog bolesti cijepljena kasnije, a nekima je cijepljenje kontraindicirano.

□ Tijekom pedagoške 2016/2017. godine analizom pristiglih liječničkih ispričnica djeca vrtića i jaslica su zbog bolesti odsustvovala 9.064 dana. Obradeno je ukupno 1.286 ispričnica. Zbog bolesti respiratornog trakta djeca su odsustvovala 4.589 dana (51%), zaraznih parazitnih bolesti 1.814 dana (20%), te bolesti živčanog sustava i organa čula 1.238 dana (13%). Zbog bolesti probavnog sustava djeca su odsustvala 53 dana (0,7%) Zbog bolesti mokraćnih i spolnih organa izostala su 14 dana (0,3%). Zbog ostalih bolesti djeca su izostala 1.356 dana (15%).

□ U jaslicama su djeca bolovala 2.743 dana, a u vrtiću 6.321 dana. Prateći mjesec, najmanje su djeca izostajala u rujnu, svibnju i lipnju, a najviše smo imali izostanaka u prosincu i veljači. U sezoni gripe, bilježimo 16 slučajeva sezonske gripe. Što se tiče upala pluća i ove godine imali smo 9 slučajeva raspoređenih kroz cijelu pedagošku godinu. Također, pratili smo i infektivnu mononukleozu; ove godine imali smo 4 djece sa tom patologijom. 57 djece je imalo vodene kozice.

□ U toku ove pedagoške godine proveli smo dva puta antropometrijsko mjerenje – listopad 2016. prvo antropometrijsko ili jesensko mjerenje. Drugo antropometrijsko mjerenje proveli smo u proljeće – travanj 2017. Mjerenje djece provela je zdravstvena voditeljica vrtića, a izračune smo izradili računalno.

Roditelji teško prihvaćaju savjete o potrebi mijenjanja prehrambenih navika kad su djeca pretila. Svi roditelji pretile djece dobili su individualnu krivulju rasta djeteta. Također radili smo i analize grupe te su odgajatelji imali cjelovitu sliku njihove grupe. Nastavit će se s praćenjem te djece. Obuhvat je veći pa su i podaci malo drugačiji. Ukupno gledano stopa pretilosti na kraju pedagoške godine je 3% izmjerene djece od prve do sedme godine. Kod sve djece uočen je napredak u visini i težini, u odnosu na listopad kada je izvršeno prvo antropometrijsko mjerenje u ovoj pedagoškoj godini.

Labin Zdravi grad ima Tim za prevenciju pretilosti i mi redovito aktivno sudjelujemo u kreiranju prevencije pretilosti kroz različite aktivnosti. Tim se sastaje 2 x godišnje ove godine u listopadu i travnju.

PEDAGOŠKA GODINA 2016/2017. – JESENSKO MJERENJE

	BR. DJECE	IZMJERENO	%	NORMALN A TT	%	PREKOMJERNA TEŽINA	%	PRETIL O	%	NEDOVOLJNO TEŠKO	%
<i>VRTIĆ</i>	396	375	95	347	93	17	4,5	9	2,5	2	0,5
<i>JASLICE</i>	117	107	91	103	96	3	3	0	0	1	1
UKUPNO	513	482	94	450	93	20	4	9	2	3	1

- Iz tablice je vidljivo da je izmjereno 482 djece od sveukupno 513 djece, što predstavlja 94%. Normalnu TT ima 450 djece (93%), prekomjerno teško je 20 djece (4%), pretilo 9 djece (2%), nedovoljno teško je 3 djece (1%).

PEDAGOŠKA GODINA 2016/2017. – PROLJETNO MJERENJE

	BR. DJECE	IZMJEREN O	%	NORMALNA TT	%	PREKOMJERNA TEŽINA	%	PRETIL O	%	NEDOVOLJN O TEŠKO	%
<i>VRTIĆ</i>	409	383	94	348	91	20	5	14	3,7	1	0,2
<i>JASLICE</i>	118	106	90	104	98	1	1	0	0	1	1
UKUPNO	527	489	93	452	92	21	4,5	14	3	2	0,5

* Iz tablice je vidljivo da je izmjereno 489 djece od sveukupno 527 djece, što predstavlja 93%. Normalnu TT ima 452 djece (92%), prekomjerno teško je 21 djece (4,5%), pretilo 14 djece (3%), nedovoljno teško je 2 djece (0,5%).

* Napomena: razlika u stopi prekomjerne težine i pretilosti između jesenskog i proljetnog mjerenja prisutna je iz razloga što su djeca nakon zime teža i također veći je broj djece u vrtiću zbog programa predškole.

□ Tijekom 2016/2017. godine nastojali smo u što potpunije provesti Projekt "Zaštite zuba" koji smo osmislili u suradnji sa Labin Zdravim gradom. Na početku pedagoške godine sva su djeca vrtičke dobi krenula sa četkanjem. Novoupisana djeca donijeli su status u rujnu, i stomatološke uputnice novoupisane djece ukupno 96/125.(77%). Kod novoupisane djece u jaslicama godište 2015/2016 g.37 djece imaju zdrave zube samo jedno dijete ima karijes. 12 uputnica nam je nevažećih jer nemaju status. Što se tiče djece u vrtiću; djeca od 3-7 godine života obrađeno je 48 uputnica i 26 djece ima potpuno zdrave zube(54%) i 22 djece imaju karijes (46%). Obrada podataka dr. Vutuc Franković (12/2016g).

□ Od rujna smo krenuli sa fluoridacijom 1x mjesečno, nakon prikupljenih suglasnosti za fluoridaciju od roditelja. Od ukupno 128 predškolca 116 (91%) predškolca je dobilo suglasnost. Napravljeno je ukupno 945 nadzora nad fluoridacijom. Djeca su se fluoridirala pod nadzorom zdravstvene voditeljice; iznimno nekad pod nadzorom odgajatelja. Dio roditelja je odbio fluoridaciju (12).

□ Sva djeca u vrtiću redovito su nosila šalice i četkice na temeljitije pranje petkom kući. Savjetovali smo roditelje da četkice mijenjaju svaki neparni mjesec.

Što se tiče djece u jaslicama, na početku pedagoške godine, četkali su zube najstariji. Potom smo četkanje u studenom uveli kod "Balončića" u prosincu kod "Loptica", siječnju "Pačići", veljači "Ribice", travnju "Zvijezdica" svibnju u "Sovicama". Nakon primjerenih zdravstveno-odgojnih aktivnosti, zdravstvena voditeljica bila je na raspolaganju odgajateljima kod uvođenja četkanja koliko je mogla jer ove pedagoške godine zdravstvena voditeljica zbog dugotrajnog bolovanja nije bila na poslu skoro 3 mjeseca. Sve skupine u jaslicama četkaju zube osim "Slonića" "odgojiteljice procjenile na nespremnost"; i "Lastavica" jer to su djeca KD ispod 2 godine. Djeca i roditelji su visokomotivirani za uvođenje četkanja.

I dalje sudjelujemo na promicanju četkanja i u regiji smo po tome prepoznatljiviji. Pomogli smo vrtiću "Naridola" Rovinj sa svojim stručnim savjetima i iskustvom, koji su u svoj vrtić također uveli četkanje. Imali smo više sastanaka na nivou koordinacije Labin Zdravog grada, u vezi ovog projekta.

□ Također, s Projektom "Zdravi vrtički rođendani" nastojali smo da se rođendani proslavljaju sa zdravim namirnicama i time smo htjeli dati do znanja djeci i roditeljima a i nama samima da izborom zdravih namirnica možemo mijenjati ustaljene navike koje često nisu dobre.

□ Ove godine u siječnju poslali smo djecu na preventivni ili kontrolni pregled u dobi od 2- 7 godine života i to djecu koja su u "sustavu" a nisu novoupisani- oni su donijeli potvrđnice u rujnu. Što je dijete mlađe to ima manje karijesa a cilj nam je očuvati što više mliječnih zuba. Uputili smo na pregled 395 djece i to 140 djece predškolaca i 250 ostala djeca od 2- 6 godine života. Rok za predaju potvrđnica da su obavili stomatološki sistematski pregled bio je travanj 2017.g. Mnogi nisu uspjeli to u tom roku odraditi. Predškolci su trebali dostaviti stomatološki status u školsku medicinu. Ukupno je donešeno 225/255 (86%). Podaci nisu još obrađeni, čeka se analiza istog (dr. Vutuc-Franković).

□ Naš zajednički stav ukazuje na potrebu kontinuiranog rada na edukaciji roditelja, djece i djelatnika u vrtiću; na poboljšanje dijetetsko- higijenskih mjera i obavezno trajno i ciljano raditi na upućivanju djece na pregledi sanaciju i to svu djecu.

Kompletanu analizu stanja i preporuke kao i obično, radila je dr. Božena Vutuc Franković somatologinja i koordinatorica Projekta "Zaštita zubi" Labin Zdravi grad sa kojom jako dobro surađujemo ; pomogla nam je u izradi analiza, smjernica za daljnji rad, u stručnoj literaturi, posredovanju između stomatologa, Labin Zdravog grada, škola i ostalih.

□ Kroz cijelu pedagošku godinu sa svom djecom nastojalo se razvijati higijenske navike. Tu posebno mislimo na higijenu ruku kao temelje osobne higijene. Također u periodu gripe, pojačali smo nadzor nad pranjem ruku. Kao i lani svoj djeci u jaslicama i vrtiću pregledano je vlasništvo od strane zdravstvene voditeljice u prosincu preventivno i na poziv kroz cijelu pedagošku godinu ovisno o sumnji odgojitelja. Sa "živim ušima" je nađeno je ukupno 11 djece. Reagirali smo promptno, na način da je učinjena izolacija djece iz skupine. Tjedno smo kontrolirali grupu. Kod ostale djece savjetovali smo preventivno pranje. Postigli smo ovakvim radom veliku suradnju sa roditeljima koji su se sami javljali da su kod djeteta našli "uši".Zdravstvena voditeljica je kontrolirala kontinuirano na poziv i preventivno cijelu pedagošku godinu djeci vlasništvo.Ove godine to ističemo na planu zdravlja i prevencije kao najveći problem

□ Cjelokupna organizacija odgojno obrazovnog rada te dnevni ritam i život u predškolskoj ustanovi, bili su u najvećoj mogućoj mjeri prilagođeni individualnim potrebama djece što se pozitivno pokazalo pri konzumaciji obroka, izmjeni aktivnosti i odmora i organizaciji vremena dnevnog odmora.

Poseban naglasak bio je na zadovoljavanju potreba, njezi, i zaštiti zdravlja djece jasličke dobi.

□ Predškolska ustanova nastojala je što potpunije osigurati opće i sigurnosne uvjete za boravak djece u skladu sa Sigurnosno zaštitnim i preventivnim programom i Protokolima ponašanja u mogućim rizičnim situacijama. Nastojalo se obogaćivati igračke, materijale, poboljšati mikroklimatske uvjete, prostor i opremu u granicama materijalnih mogućnosti.

□ Tijekom pedagoške 2016/2017. djelovalo se na razvoju i unaprijeđenju dječje spoznaje i sposobnosti samozaštite primjerenim aktivnostima i neposrednim doživljavanjem djece. Nije bilo značajnijih slučajeva ozljeđivanja djece. Imali smo ukupno 8 povrede, koje smo upisali u knjigu evidencija ozljeđa. Najveći dio odnose se na ozljeđe brade i lica ukupno 5; jedna na posjekotinu šake; jedna na prijelom desne ruke podlaktica ; jedno je dijete na izletu palo u autobusu i povrijedilo glavu; i imali smo i ugriz stršljena koji je po redu hitnoća bio najveći problem u ovoj pedagoškoj godini. Nareću sve su ozljeđe prošle dobro. Postupajući prema Protokolima pozivali smo roditelje, ukoliko su djeca imala povišenu temperaturu, kod dva uzastopna povraćanja i proljeva. Roditelji su uvijek dolazili po djecu i smatramo da je u tim slučajevima suradnja veoma dobra. Na pojavu konjuktivitisa kod djece (sporadični slučajevi) postupalo se također po Protokolu, takva su se djeca izolirala iz skupine želeći zaštititi ostalu djecu. U svim slučajevima kada nisu bili sigurni odgajatelji su se konzultirali sa zdravstvenom voditeljicom.

□ Tjelesno vježbanje i male tjelesne aktivnosti bili su svakodnevno zastupljeni. Primjetno je da su neke skupine jako njegovale odnos prema sportskoj kulturi. Tjelesne aktivnosti odvijale su se na otvorenom i u zatvorenom prostoru uz poštivanje dječjih individualnih razlika i mogućnosti. Redovni odgojno obrazovni rad i briga za tjelesni razvoj obogaćeni su boravkom u planinama i jednodnevnim izletom na more - kroz pojedinačne dogovore grupe sa roditeljima i djecom. U veljači je 64 djece sa odgojiteljicama i pedagoginjom boravili su na petodnevnom zimovanju u Staroj Sušici. Djeca su sa roditeljima i odgajateljima odlazila dogovorno na pješačenje.

□ I ove smo godine sudjelovali na Olimpijskom festivalu dječjih vrtića. Na polufinalnom natjecanju sudjelovalo je 140 predškolaca, a na Županijskom natjecanju u Fažani bilo je 40 djece predškolaca i tamo smo postali županijski pobjednici; ukupno smo ostvarili 7 medalja!

Odgojne skupine međusobno su se družile i među objektima se posjećivale uz takmičarske igre.

U mjesecu rujnu uključili smo se u organizaciji Grada Labina u "Europski tjedan mobilnosti". U rujnu i travnju održana je "Biciklijada" u kojoj je sudjelovalo 90 djece. Djeca su zajedno sa svojim obiteljima i vrtićem bila uključena u aktivnosti pješačenja, kretanja i biciklizma. Djecu smo poučavali o obnovljivim izvorima energije.

□ Kroz cijelu pedagošku godinu nastojali smo djelovati na usvajanju navika zdravog života, posebno kroz zdravstveni odgoj odgajatelja sa djecom i kroz različite zdravstvene radionice koje je po grupama radila zdravstvena

voditeljica. I ove godine smo uključili i roditelje liječnike i medicinske sestre i ostale zdravstvene djelatnike s ciljem promocije zdravlja i zdravih navika. Sve aktivnost navedene su u slijedećem poglavlju.

□ S posebnom pažnjom postupalo se s djecom s posebnim potrebama. Na početku pedagoške godine kao i tijekom godine, djelovalo se na identifikaciji djece s posebnim potrebama, te su se poduzimale moguće i odgovarajuće mjere i postupci u smislu ublažavanja ili uklanjanja smetnji i poteškoća u razvoju. Zapažanja o djeci ostvarena su od strane odgajatelja, pedagoga, psihologa, zdravstvene voditeljice i uz suradnju roditelja i liječnika specijalista.

□ Sva su djeca s uočenim smetnjama i poteškoćama bila uključena u redovne programe odgojno obrazovnog rada, uz potrebu individualnog pristupa i rada, uz suradnju s roditeljima i stručnjacima, te konzultiranje stručne literature.

□ Smetnje govora uočene su kod 32 djece i to lakšeg karaktera (artikulacija glasova, zamuckivanje). Djeca su se, ovisno o "sluhu" roditelja, javljala na logopedski tretman, dok su i odgajatelji s njima individualno radili, pa je prisutno poboljšanje kod sve djece.

Okvirne procjene slabijeg vida ili sluha kod djece moglo se provoditi jedino u redovnom odgojno obrazovnom radu. Nekolicina djece nosi naočale (11) zbog kratkovidnosti ili strabizma.

◆ Nakon opservacije Stručnog tima u rujnu i listopadu, u vrtić je uključeno petero nove djece s teškoćama u razvoju ili kroničnim bolestima: U Centralni vrtić – skupinu "Pahuljice" jedno dijete s usporenim motoričkim razvojem i hipotonijom, u skupinu "Ježići" jedno dijete s poremećajem razvoja govora i jezika, u PO Jaslice – skupinu "Sovice" jedno slabovidno dijete, u skupinu "Ribice" jedno dijete s dijabetesom te u PO Potpićan – skupinu "Tičići" jedno dijete s nespecificiranim poremećajem razvoja govora i govornog jezika. Troje djece ima Rješenje prvostupanjskog tijela vještačenja.

◆ Od predhodnih godina vrtić je u redovnim programima nastavilo pohađati još trinaestero djece s teškoćama u razvoju ili kroničnim bolestima: Jedno dijete s Down sindromom, jedno dijete s poremećajem ponašanja, jedno dijete s usporenim psihomotornim razvojem, poteškoćama senzorne integracije i dijabetesom, jedno dijete s poteškoćama sluha, jedno dijete sa srčanom anomalijom, dvoje djece s poremećajem iz autističnog spektra, jedno dijete sa specificiranim poremećajem razvoja govora i jezika, te četvero djece s nespecificiranim poremećajem razvoja govora i govornog jezika. Desetero djece ima Rješenje prvostupanjskog tijela vještačenja.

◆ Zbog izraženih smetnji ponašanja kod jednog djeteta, Stručni tim vrtića konstantno je surađivao s Centrom za socijalnu skrb, načelnicom za predškolski odgoj i pravobraniteljicom za prava djece. Jedno je dijete nakon psihologijskog testiranja u vrtiću upućeno na dodatnu obradu u vanjsku specijaliziranu ustanovu.

◆ Sa djecom školskim obveznicima, psihologinja je tijekom prosinca i siječnja sprovedla okvirnu procjenu spremnosti za školu te ovisno o potrebi informirala roditelje o djetetovim postignućima. Ove je godine primjećen porast interesa za rezultate procjene te su roditelji u znatno većem broju u odnosu na lanjsku godinu osobno kontaktirali psihologinju interesirajući se za rezultate.

◆ Za djecu s predanim Zahtjevom za prijevremeni upis u osnovnu školu, a na temelju rezultata procjene spremnosti za školu i mišljenja odgojitelja, psihologinja je za svako pojedino dijete izdala *Mišljenje o psihofizičkoj spremnosti djeteta za prijevremeni upis u osnovnu školu*. Također, za jedno dijete s teškoćama u razvoju u suradnji s odgojiteljima izdala je *Mišljenje predškolske ustanove o funkcioniranju djeteta* kojeg roditelji prilažu zahtjevu za osiguravanjem pomoćnika u nastavi u osnovnoj školi. Rješenje o oslobađanju djeteta od obveze pohađanja škole na temelju prijedloga Komisije za utvrđivanje psihofizičkog stanja djeteta dobilo je troje djece, a prijevremeno se u školu upisalo četvero djece.

◆ Kraće opservacije u grupi na upit roditelja ili odgojitelja zbog ponašajnih manifestacija različite prirode psihologinja je sprovedla s ukupno petnaestero djece u različitim skupinama te je provodila povremeni individualni rad s troje djece.

◇ Ove smo godine upisali na početku pedagoške godine djevojčicu koja ima dijabetes ali bila je jako kratko u skupini jer je tijekom studenog joj postavljena inzulinska pumpa i procjena roditelja bila je da je još ove pedagoške godine bude doma. Također, drugi dječak je tijekom godine dobio dijabetes tip I, u vrtić je krenuo tijekom siječnja 2017g. Dječak je praćen, odgojiteljice su redovito mjerile šećer, roditelji su to pokrivali inzulinom. Uspostavili smo dobru suradnju. Nastavljamo tako i slijedeće godine. Vođen je uredno Individualizirani zdravstveni plan djeteta s dijabetes melitusom.

◇ I dalje kod djece imamo veliki broj alergija na hranu. Nastojimo individualno sa svakim roditeljem, pazeći na preporuke liječnika, uskladiti jelovnik djeteta sa alergijom, sa našim jelovnikom. Simptomi alergija se tijekom godine kod nikoga nisu pojavili tijekom redovnog boravka u predškolskoj ustanovi, mada je u redovan rad bilo uključeno 52 djece sa evidentiranim alergijama na hranu. Trend je da roditelji primjećuju kod djece intoleranciju na hranu. Postavlja se pitanje opravdanosti i pitanje primjenjivosti istog u praksi, iako kao ustanova nastojimo zahtjeve roditelja uvažiti.

◇ Kod djece sa neprimjerenom motoričkom sposobnosti (zaostajanje u motorici ili pretjerana aktivnost) i poteškoćama sa koncentracijom mnogo se postiglo u poboljšanju stanja primjerenim aktivnostima, individualnim radom i druženjem s djecom. Posebna se pažnja posvećivala djeci sa rizičnim čimbenicima (suradnja sa Timom za komunalnu prevenciju Grada Labina i Centrom za socijalnu skrb).

2. Edukacija djece, roditelja i djelatnika- posebice na području zdravlja i stjecanja navika zdravog života.

► Tijekom pedagoške 2016/2017. godine djelovalo se na edukaciji i osposobljavanju djece, roditelja i djelatnika na području samozaštite, očuvanja zdravlja i stjecanja navika zdravog života, prepoznavanja razvojnih potreba i unapređivanja tjelesnog i psihičkog zdravlja u cjelini.

► Zdravstveni odgoj u odgojnim skupinama provodio kroz jačanje kulturno higijenskih navika, razvijanje i njegovanje pravilne higijene zubi, tjelesne aktivnosti i boravak djece na zraku, praćenje rasta i razvoja djece, te putem priča i slikovnica zdravstvenog sadržaja kojeg su provodili odgajatelji. Djeca su posjetila zubnu i liječničku ambulantu, hitnu pomoć, zubotehnički laboratorij, Crveni križ, te apoteku. Za sigurnost u prometu djecu su jednom tijekom godine educirali djelatnici prometne policije. Također prema planu rada svaki mjesec smo imali zdravstvene radionice te je u svim skupinama vrtićke dobi prezentiran zdravstveni odgoj od strane zdravstvene voditeljice .

2.1) Zdravstveni odgoj djece po mjesecima održan u skupinama :

- Rujan – adaptacija djece, prikupljanje suglasnosti za fluoridaciju djeca predškolci i prva fluoridacija zuba kod djece predškolaca. U Po Stari Grad skupina "Le olive " u tjednu Mozga zdravstvena voditeljica je održala aktivnost "Moje tijelo- Mozak"
- Listopad – izvršeno prvo antropometrijsko mjerenje - jesensko, u svim skupinama (26), antropometrijski izračuni analiza po grupama i individualno. U skupini "Balončići ", održana je aktivnost "Bolnica za medvjediće" održala dr. Nastasja Trifoni majka djevojčice iz skupine. Također, u suradnji sa vlasnikom farme u Čepiću , oca djevojčice koja se nalazi u skupini "Leptirići", Po Vinež, sva djeca iz Po Vinež posjetila su farmu i učila o važnosti mlijeka i mliječnih proizvoda.
- Studeni – tema: "Zdravi vrtićki rođendani"; kao godišnji Projekt kojemu je za cilj slaviti rođendan na drukčiji način tako da se umjesto slatkiša i grickalice djeci ponudi voće i zdrave grickalice. Projekt se kroz cijelu godinu provodio u svim vrtićkim i jasličkim skupinama iako ne kod svih jednako uspješno. Nastaviti ćemo i slijedeće godine. Po Jaslice u skupini "Loptice" uveli smo četkanje zuba, U centralnom vrtiću u svim skupinama zbog pojave ušljivosti kontrolirali smo vlasište.
- Prosinac - Kontrola vlasišta, kože, noktiju - 25 skupina, pregled izvršen kod sve djece; izvršila zdravstvena voditeljica vrtića. U Po Jaslice skupina "Balončići", uveli smo četkanje i zdravstvena voditeljica pomagala kod četkanja .
- Siječanj – tema: "Važnost pranja ruku"; Radionica je održana u skupinama: "Vjeverice" i "Loptice". U skupini "Bubamare" imali smo niz aktivnosti vezanih za šećernu bolest jer je jedan dječak iz te skupine obolio od te bolesti pa smo pripremili skupinu za dolazak dječaka. Uz odgojiteljice, aktivnost su imale i zdravstvena voditeljica i doktorica internistica dr. Julija Ardalić sa temom "Probava, metabolizam i šećerna bolest", a zdravstvena voditeljica se nadovezala temom: "I ja imam dijabetes".

U jaslicama i vrtiću podijeljene su stomatološke uputnice s ciljem poticaja na posjetu stomatološkoj ambulanti ukupno 395 uputnica.

- Veljača – U veljači su djeca bila na zimovanju u dvorcu Stara Sušica, ukupno 64 djece. U jaslicama uvodimo prvo četkanje zuba sa skupinom "Ribice"; održali smo aktivnost sa djecom o važnosti zdravlja zuba. Također studentice sa stomatološkog fakulteta Leona Fable(4. godina) i Nikolina Mohorović(3.godina) održale su u razdoblju od 20. veljače do 3. ožujka radionice na temu oralnog zdravlja obuhvaćeno je ukupno 175 djece to u skupinama: "The Rainbows", "Pahuljice", "Tičići", "Štrumpfovi", "Zečići", "Mačići", "Žirafice" i "Olive".

Skupina "Loptice" je organizirano imala posjetu uzubnoj ambulanti dr. Eduard Stemečki i posjetili su zubotehnički laboratorij.

U skupini Rabački Delfini imali su aktivnost "Bolnicu za medvjediće i to su napravili u vlastitoj izvedbi

- Ožujak – Mjesec Oralnog zdravlja obilježili smo u svim skupinama i učili o važnosti mliječnih zuba. Tvrtka Apolonija donirala je svoj djeci i djelatnicima vrtića komplete za higijenu usne šupljine četkice i paste.
- Travanj - izvršili smo drugo antropometrijsko mjerenje - sve skupine ukupno 27 skupina. U Centralnom vrtiću u skupini "Medvjedići" dr. Arijana Fedel održala je "Bolnicu za medvjediće". Po Raša povodom Dana zdravlja posjetili su stomatološku i opću ambulantu.
- Svibanj - aktivnosti su bile usmjerene na tjelesno kretanje , vježbanje i pa je tako skupina "The Cubes uz voditeljicu Tinu Gaspari imala više puta sa njima aerobik i na taj način obilježili su Svjetski dan tjelesnog vježbanja. Sudjelovali smo na županijskoj olimpijadi i postali ukupni pobjednici.
- Po Potpićan imali pojavu ušljivosti više smo puta pregledavali sve skupine. Obilježili smo Svjetski dan Zdravih gradova i Međunarodni dan sestrinstva.
- Lipanj - izvršili smo zadnju fluoridaciju zuba sa predškolicima, podjela diploma predškolicima. U Centralnom vrtiću u svim skupinama i Po Raša i Po Vinež imali smo aktivnost sa djecom koju su provodili iz udruge "Logos Media", koja se bavi promocijom rada društva slijepih i slabovidnih a oni pak uče djecu od najranije dobi prihvaćanju razlika i kako pomoći onima koji su u društvu slijepi i slabovidni. Djeca su vrlo dobro prihvatila aktivnosti. Na jesen ćemo i kod ostalih imati aktivnost.
- Od rujna do lipnja svaki se mjesec, pod nadzorom zdravstvene voditeljice u vrtiću sa predškolicima provodila fluoridaciju zuba u sklopu projekta "Zaštite zuba".

2.2) Zdravstveni odgoj odgajatelja

U pedagoškoj godini 2016/2017.g.i dalje smo provodili "edukaciju edukatora" o "oralnom zdravlju"

- siječanj – tema: "Hitna stanja: "Dijabetes hiper i hipoglikemija"; smatrali smo važnim održati ovo predavanje zbog dvoje djece sa dijabetesom.
- Također i 3 odgojitelja je sudjelovalo na edukacijama koju je organizirala AZOO sa istom temom.
- travanj- povodom Svjetskog dana zdravlja nismo održali predavanje "Žarišne bolesti" zbog slabog odaziva roditelja i odgojitelja

2.3) Zdravstveni odgoj roditelja

- kolovoz – Roditeljski sastanak sa roditeljima novoupisane djece – informativno o projektu "Zaštite zuba kod djece", medicinskoj dokumentaciji, najčešćim zdravstvenim problemima u vrtiću
- studeni – Radionica: "Najčešće bolesti u dječjoj dobi i njega bolesnog djeteta" namijenjena je bila roditeljima za novoupisanu djecu; održana je u skupini "Mačići"; održala zdravstvena voditeljica vrtića
- siječanj- održali smo roditeljski sastanak za roditelje djece koja idu na zimovanje sa prezentacijom.
- travanj-U Centralnom vrtiću organizirali smo za djelatnike i roditelje vrtića povodom Međunarodnog dana zdravlja, 07. travnja u suradnji sa GDCK Labin, akciju besplatnog mjerenja tlaka, tjelesne težine, kao i vađenje šećera i kolesterola iz kapilarne krvi.

Sve aktivnosti su evidentirane u evidenciji o zdravstvenom odgoju djece, roditelja i djelatnika

3. Djelovanje na očuvanje zdravlja i očuvanje navika zdravog življenja putem odgovarajuće prehrane

© Ohrabreni pozitivnim reakcijama djece, roditelja i stručnjaka, i ove pedagoške godine nastavilo se sa unapređivanjem kvalitete prehrane djece, konzumacije obroka i razvoja kulture prema hrani i zbrinjavanju njenih ostataka. Obroci su bili raznovrsni, te kvalitativno i kvantitativno normativno zadovoljavajući. Poticala se raznovrsnost namirnica u ishrani i pripremi. Djeca vrlo dobro prihvaćaju i konzumiraju obroke i primjenjuju samoposluživanje. Jelovnici i dnevni obroci bili su kontrolirani i predlagani od strane stručnjaka iz Zavoda za javno zdravstvo IŽ, redovito svaka tri mjeseca. Roditelji imaju svakodnevni uvid u tjedni jelovnika Dječjeg vrtića, kojeg sastavljaju zdravstvena voditeljica i glavna kuharica a ravnateljica ga potvrđuje.

© Ove smo godine počeli sa Projektom "Zdravi vrtićki rođendani". Cilj Projekta kojeg smo započeli nakon dogovora na početku pedagoške godine, jest da se rođendani proslave sa zdravim namirnicama: uz voće, svježe sokove i zdrave grickalice. Također, naglasak smo htjeli dati na tome da se slavi život, uz igre, plesove, i zdrave navike. U onim skupinama koje su bile odgojiteljice visokomotivirane i taj se Projekt uspješno realizirao kroz cijelu pedagošku godinu posebno: "Olive", "Žirafice", "Medvjedići" i "Vjeverice". Ostali su svi ostvarili također barem pojedinačno poneku ovakvu proslavu rođendana, iako smo svjesni da za svaku novinu koju uvodimo treba vremena da i zaživi. Nastaviti ćemo i slijedeće godine sa Projektom.

© Evo izjave odgojiteljica skupine "Olive": "Ove smo godine proslavili 11 zdravih vrtićkih rođendana. Roditelji su se jako potrudili sa raznim kreacijama svježeg i suhog voća složiti "torte". Djeca su dobro prihvatila novi način proslave te i većina onih koji inače odbijaju voće kušaju. Mi kao odgojitelji stavljamo naglasak na proslavu; izražavaju želje jedni drugima, ples pjesma izrada čestitki".

4. Održavanje i unaprijeđenje sanitarno higijenskih uvjeta (prostora, sanitetski i zdravstveni materijal, kontrola zdravlja)

© Sanitarno higijensko održavanje prostora, te sistematski pregledi zaposlenih, bili su uredni i redoviti, na način da svi djelatnici podliježu redovitom pregledu kod epidemiologa. Odgajatelj i spremačice svakih godinu dana, a kuhari i domari koji su direktno u doticaju sa hranom svakih 6 mjeseci. Sanitetski i zdravstveni materijal, redovito se puni u ormariće za prvu pomoć po svim objektima kao i za potrebe kuhinje. Pet djelatnika koji nisu imali položen ispit iz HACCP-sustava u toku pedagoške godine pristupili su ispitu i položili. U mjesecu listopadu je u Po Raša otvorena još jedna grupa a svi preduvjeti za otvaranje su ispunjeni i mjesecu prije. © Ravnateljica i zdravstvena voditeljica su tijekom godine po planu u svim objektima izvršile audit.

4. SIGURNOSNO ZAŠTITNI I PREVENTIVNI PROGRAM

U pedagoškoj 2016/2017. godini uspješno su se provodili i ostvarili postavljeni zadaci sigurnosno zaštitnog i preventivnog programa iz Godišnjeg plana i programa Dječjeg vrtića.

♦ Uspješno se izlazilo u susret potrebama roditelja i zadovoljavale se individualne potrebe djece u svim područjima razvoja. Odgojne skupine djece bile su mješovite, a odgojno obrazovni rad bio je konstantno unapređivan fleksibilnom organizacijom kako neposrednog rada tako i prostora, ponudom poticaja bila je raznovrsna i bogata i poticala djecu na istraživanje, eksperimentiranje i samoinicijativu. Konstantno se djelovalo na unapređivanju i jačanju humanih odnosa, poštovanju različitosti i rodno osjetljivog odgoja, te stručne kompetencije odgojitelja i roditelja.

♦ Suradnja s roditeljima bila je uspješna i obogaćivana raznim vidovima suradnje u kojima su roditelji aktivno sudjelovali (vidjeti poglavlje o suradnji s roditeljima). Roditelji novoupisane djece u vrtić i jaslice su na skupnim roditeljskim sastancima na početku pedagoške godine bili upoznati s odredbama Obiteljskog zakona i Protokolom postupanja u mogućim rizičnim situacijama, dok su se ostali roditelji na iste podsjetili na prvim grupnim roditeljskim sastancima. U cilju osiguranja što veće sigurnosti djece i dobre komunikacije i suradnje, odredbi su se pridržavali i zaposlenici i roditelji.

♦ Tijekom godine ostvarivao se, uz redovni program, i program za djecu pripadnika etničkih i nacionalnih zajednica i manjina – program na talijanskom jeziku. Također, uspješno se provodio kraći program ranog učenja engleskog jezika u jednoj skupini, te redovni program obogaćen elementima engleskog jezika u dvije odgojne skupine. Ostvarivali su se i rekreativni programi, ekološki projekti, posjete kino i kazališnim predstavama, te druženja djece i roditelja.

♦ Poticalo se posebno obrazovanje (edukacija) djece i roditelja u skladu s njihovim interesima, posebice na području zdravstvenog područja i socioemocionalnog učenja, uz poticanje dječjeg slobodnog izražavanja, istraživanja i jačanja povjerenje u osobne mogućnosti.

♦ Posebno se djelovalo na usvajanje životnih (socijalnih/prosocijalnih) vještina. U odgojno obrazovnom radu bili su prisutni elementi socijalno emocionalnog učenja uz suradnju i prihvatljivo ponašanje u rješavanju sukoba, te poštivanje različitosti i jednakosti.

♦ Na početku i tijekom godine putem individualnog pristupa i praćenjem upoznalo se s dječjim zdravstvenim, obiteljskim i socijalnim statusom uz uočavanje mogućih rizičnih situacija i stanja. Posebno se pažljivo i primjereno pristupalo djeci s posebnim potrebama i teškoćama u razvoju, uz individualni rad s djecom i konzultacije s roditeljima.

♦ Nastojalo se da odgojna skupina bude mjesto sigurnosti i odrastanja djece – osiguralo se opće i sigurnosne uvjete za boravak djece u predškolskoj ustanovi sa posebnim naglaskom na ostvarivanju aktivnosti zaštite i razvoja sposobnosti samozaštite – u ostvarenju te zadaće ostvarena je vrlo dobra suradnja s Crvenim križem Grada Labina, Domom zdravlja, Policijskom postajom i HAK-om, te sa službom 112 – Državna uprava za zaštitu i spasavanje. Postupalo se u skladu s Protokolom postupanja u mogućim rizičnim situacijama. Provodi se zdravstveni odgoj, a HACCP sustav je uveden i primjenjuje se u svim Područnim odjeljenjima.

♦ Ostvarivala se suradnja u prevenciji rizičnih ponašanja sa Stručnim timom za mlade Vijeća za komunalnu prevenciju Grada Labina, Centrom za socijalnu skrb, Policijskom postajom i Domom zdravlja. Posebna pažnja se posvećivala jednoroditeljskim obiteljima.

♦ Ostvarivalo se permanentno individualno i skupno stručno usavršavanje odgojno obrazovnih djelatnika, a posebno na području rada s djecom s teškoćama u razvoju i ponašanju i na području upoznavanja i primjene Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje.

5. ODGOJNO – OBRAZOVNI RAD

Odgojno obrazovni rad tijekom cijele godine se odvijao u nastojanju ostvarenja planiranih zadataka iz Godišnjeg plana i programa rada i Kurikuluma Dječjeg vrtića, a na osnovu smjernica iz "Programskih usmjerenja odgoja i obrazovanja predškolske djece", usuglašeni s temeljnim postavkama Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Postavljeni zadaci temeljili su se na humanističkoj razvojnoj koncepciji, a ostvarivali su se integrativno.

Tijekom ljetnih mjeseci (srpnja i kolovoza) primjenjuje se specifična organizacija odgojno obrazovnog rada primjerena smanjenom broju djece polaznika vrtića i jaslica (za pohađanje predškolske ustanove ljeti prijavi se oko 30% redovno upisane djece, ali taj broj redovno opadne, naročito u kolovozu).

Odgojno obrazovni rad bio je prilagođen potrebama roditelja i zadovoljavanju razvojnih potreba djece u organizaciji, sadržajima, metodama i oblicima ostvarenja programa, a u skladu s mogućnostima i uvjetima predškolske ustanove. Cjelokupna organizacija odgojno obrazovnog rada u pedagoškoj 2016/2017. godini bila je koncipirana tako da se djeci vrtića i jaslica osiguraju uvjeti za cjeloviti razvoj i unapređenje opće kvalitete života.

1. Tijekom pedagoške 2016/2017. godine zadovoljeni su uvjeti za uspješnu organizaciju i ostvarenje odgojno obrazovnog rada u cilju zadovoljavanja potreba i interesa roditelja i djece.

♦ Planiranje odgojno obrazovnog rada ostvarivalo se primjereno svakoj odgojno obrazovnoj skupini od strane odgojitelja i uz suradnju stručne suradnice pedagoginje. Planiralo se mjesečno (za rujnu) i tromjesečno, uz periodično planiranje za rad u ljetnim mjesecima. Posebni događaji i rekreativni i kraći programi zasebno su planirani. U planiranju se posebna pažnja posvećivala organizacijskim i materijalnim uvjetima uz bogatstvo poticaja za ostvarivanje razvojnih zadaća, interesima i potrebama iskazanima od strane djece i roditelja, te zapažanjima i osvrtima kao polazištem za daljnje planiranje odgojno obrazovnog rada. Planiranje je bilo otvoreno i fleksibilno.

♦ U svakodnevnoj pedagoškoj praksi promatrala su se i pratila djeca u cilju zadovoljavanja njihovih interesa i potreba, osmišljavala se bogata i poticajna materijalna sredina. Stalno se djelovalo na individualnom pristupanju i inventivnosti odgajatelja za unapređivanje pedagoške prakse, na unošenju elemenata različitih pedagoških koncepcija, na radu na projektima, na suradnji s roditeljima i suradnji s ostalim sudionicima odgojno obrazovnog procesa.

♦ Mikroorganizacija dnevnog života djece bila je prilagođena iskazanim dječjim i roditeljskim potrebama: fleksibilna konzumacija obroka, osmišljavanje vremena dnevnog odmora, mogućnost izmjene izgleda i korištenja prostora, te dežurstva u ranijim jutarnjim satima i u sklopu 10-satnog boravka ...

2. Tijekom pedagoške 2016/2017. godine uspješno se nastavljala i obogaćivala odgojno obrazovna praksa koja je bila usmjerena na kompetencije djeteta i odgajatelja sa elementima koncepcije prema kojoj vrtić treba biti u skladu s dječjom prirodom.

Svakodnevno su stvarani povoljni uvjeti za organizaciju i obogaćivanje aktivnosti djece radi kvalitetnog zadovoljavanja dječjih interesa i razvojnih potreba.

Prostor i aktivnosti bili su u funkciji ostvarenja dječjih interesa i zadovoljavanja njihovih razvojnih potreba. Skupine su bile mješovite. Djeca su zadovoljavala svoje interese aktivnostima centrima interesa, te su imali mogućnost slobodnog i fleksibilnog korištenja prostora i strukturiranja materijala u njemu. Tako su se tijekom pedagoške godine, u suradnji odgajatelja, djece i roditelja oformili i obogaćivali dječji spoznajni i doživljajni svijet u centrima aktivnosti u kojima su djeca svakodnevno boravila i igrala se, istraživala, eksperimentirala, vježbala i učila: obitelji, frizera, doktora, trgovine, uljepšavanja, presvlačenja i maskiranja, građenja i konstruiranja, majstora, prometa, starih predmeta, čitanja i pisanja, slikovnica i knjiga, dramsko scenski, glazbeni, audio-vizualni, društvenih igara, manipulacije, matematike, istraživanja, škole, likovni, centar PATHS – RASTEM, centri godišnjih doba i blagdanski centri, centri neoblikovanog materijala, osamljivanja. Od djece su "najposjećeniji" centri neoblikovanog i prirodnog materijala, centri obitelji, centri čitanja i pisanja, centri društvenih igara i likovnog izražavanja, te manipulativni i istraživački centri.

Primjenom elemenata ove koncepcije mogu se pratiti djeca u svojoj individualnosti kao radoznali i sposobni pojedinci, te se može kod djece uočiti napredovanje na području usavršavanja manipulativnih sposobnosti, stjecanja pozitivne slike o sebi i na području dječjih socijalnih odnosa.

2.1. Na području pozitivnog djelovanja na **tjelesni i psihomotorni razvoj djece** posebno se dobrim pokazao individualni pristup svakom djetetu i zadovoljavanje dječjih individualnih potreba.

♦ U adaptacijskom periodu nije bilo većih problema pošto su se djeci individualno prilagođavali aktivnosti i odmor, prehrana, omogućio boravak roditelja u skupini, otvorila se vrata soba dnevnog boravka i omogućilo druženje djece. Roditeljima se adaptacijski period olakšavao putem individualnih razgovora s njima i brošuram „Što roditelj može učiniti kako bi pomogao svom djetetu koje kreće u jaslice/vrtić“.

♦ U svim odgojnim skupinama, ovisno o potrebama i interesima djece i roditelja i prostornim mogućnostima vrtića, bilo je moguće fleksibilno organizirano vrijeme dnevnog odmora ("spavači" - "nospavači") – većina djece i roditelja odlučila se da vrijeme dnevnog odmora provodi pasivno.

♦ Njegovala se senzibiliziranost djece za poštovanje različitosti i nastojale su se zadovoljiti potrebe djece u inkluziji. Posebno je bio vrijedan projekt odgojne skupine „Tratinčice“ pod nazivom „Moj prijatelj Ahmed“ posvećen dječaku sa Down sindromom uključenim u tu skupinu. Tijekom lipnja vrtićke skupine bile su uključene u radionice udruge „Logus media“ iz Pule u okviru projekta „Djeca – prijatelji bijelog štapa“. Članovi udruge u neposrednom kontaktu s djecom razgovarali su kako je živjeti s hendikepom slabovidnosti i sljepoće. Djeca su u radionicama bila vrlo radoznala i aktivna, te se na taj način djeca senzibiliziraju za potrebe osoba s posebnim potrebama, te se potiče tolerancija i prihvaćanje različitosti. Djeca su sudjelovala i na humanitarnom koncertu i priredbi za bolesne.

♦ U prehrani se primjenjivalo primjereno i fleksibilno konzumiranje obroka samoposluživanjem u svim odgojnim skupinama, vodeći računa o individualnoj različitosti djece pri količini i izboru obroka, te prilagođenoj pripremi obroka za djecu s posebnim potrebama u prehrani. Vežano za bitnu zadaću iz razvojnog plana ustanove vezano za razvoj i poticanje zdravih prehrambenih navika vidljivo je da su djeca usvojila kulturu prehrane kao jednog od činitelja zdravog načina života i provodila samoposluživanje uz pravilno zbrinjavanje ostataka hrane.

♦ Kod sve je djece uočljivo napredovanje u kulturno higijenskim navikama, usvajanju navika zdravog života, te razvoj sposobnosti brige o sebi.

♦ Uočena je zainteresiranost i aktivni pristup djece i roditelja ekološkim sadržajima i razvoj njihove ekološke osjetljivosti. Posebno su uspješne bile aktivnosti u sklopu obilježavanja Europskog tjedna mobilnosti na nivou Grada Labina posvećenog održivom kretanju pod motom „Pametna mobilnost. Snažno gospodarstvo“ (vožnja djece javnim prijevozom, izleti, posjete, sigurnost i vještina u prometu u suradnji sa HAK-om i PP Labin, biciklijada, igre na zraku, pješačenja djece i roditelja, crtanje po pločniku, obilježavanje Dana ozonskog omotača, poruke djece odraslima i izrada plakata na temu prometa, uređenje okoliša i cvjetnjaka,...). Na nivou predškolske ustanove razrađen je program ekoloških aktivnosti koje su se provodile tijekom proljeća u sklopu gradske akcije „Proljeće u gradu“ (boravak i igre u prirodi „Pozdrav suncu“, pješačenja, posjete sajmu cvijeća, izrada kućica za ptice, posjete seoskim domaćinstvima, izleti, uređenje cvjetnjaka, akcija „Usvoji drvo“, izrada sredstava za boravak na terasi i dvorištu...). Djeca su obilježavala i značajne ekološke datume – Dan planete zemlje, Dan voda, prvi dani godišnjih doba, jesenska svečanost, Dan sunca, Dan zaštite ozonskog omotača, Dan biološke raznolikosti, Dan jabuka, Dani kruha – zahvalnost za plodove zemlje, Svjetski dan hrane, Dan lastavica, Dan zdravlja, Svjetski dan zaštite okoliša, Dan sporta – Olimpijski dan..... Osim navedenog, odgojne su skupine u redovnom radu provodile još niz ekoloških aktivnosti vezanih za vodu, pravilnu prehranu, sadnju cvijeća i ljekovitog bilja, te očuvanje i uređenje okoliša. Tijekom cijele pedagoške godine ostvarivane su aktivnosti upoznavanja djece sa pravilnim sortiranjem otpada – spoznavali su kako otpad može biti koristan u izradi mnogih sredstava i didaktičkih igara, te kako pravilnim sortiranjem i zbrinjavanjem otpada čuvamo planetu.

♦ Tijekom cijele pedagoške godine nastojalo se djelovati na očuvanju dječjeg zdravlja i jačanju dječjeg imunološkog sistema, te na usvajanju zdravog načina života razvijanjem sposobnosti samozaštite kod djece, trajanjem i izborom aktivnosti i odmora, boravkom na zraku, poticanjem tjelesnih aktivnosti, rekreativnim sadržajima (zimovanje u Staroj Sušici - 65 djece, pješačenja, igre u prirodi, upoznavanje s jogom i fitnessom, borilačkim vještinama, osnovama raznih sportskih disciplina, ples, takmičenja, bicikljada/klincijada i roljada , Olimpijski festival dječjih vrtića – polufinale 120 djece i finale u Fažani sa 30 djece gdje smo ostvarili najbolji rezultat među vrtićima Istarske županije, kupanje,...). Za kraći program sportske igraonice ove pedagoške godine nije bilo zainteresiranih. Sudjelovali smo u akcijama Policijske postaje i Auto kluba „Sigurni i vješti u prometu“ i „Sigurnost u prometu“; obilježavanju Dana policije, te u akciji isticanja važnosti dječje autosjedalice, posjećivali smo vatrogasce ili su oni dolazili k nama, djeca su se upoznavala sa važnosti broja 112 Državne uprave za zaštitu i spašavanje, te sa djelovanjem Crvenog križa i pedijatara.

♦ Kod sve je djece vidljivo napredovanje na područjima razvoja grube i fine motorike, te koordinacije i preciznosti pokreta. Vezano za bitnu zadaću razvojnog plana ustanove koja se odnosi na usmjeravanje na važnost i zdravstveno preventivni potencijal tjelesnog vježbanja u cilju cjelokupnog psihofizičkog razvoja djeteta i razvijanja zdravih životnih navika i nadalje se potiče intenzivno tjelesno vježbanje i tjelesno zdravstvene aktivnosti.

♦ Uočavala su se i poseban individualni pristup imala djeca s posebnim potrebama, djeca iz jednoroditeljskih obitelji, djeca s teškoćama u razvoju i djeca s prisutnim rizičnim čimbenicima, te djeca u godini pred polazak u osnovnu školu. Uz suradnju stručnog tima, opservacije psihologinje pri uočenim potrebama za istim, uz pomoć asistentica u njezi i odgoju i redovan ciljani individualni rad odgojitelja, vođenje individualnih dosjea uz stalnu suradnju s roditeljima i vanjskim stručnjacima kod sve djece zabilježeni su pozitivni pomaci koji su bili privremeni ili trajni. Na taj se način djelovalo na ostvarenju bitne zadaće iz razvojnog plana ustanove usmjerenog na poticanje cjelokupnog razvoja djeteta s posebnim potrebama u uvjetima inkluzije. Za djecu u godini pred polazak u osnovnu školu vodile su se razvojne mape kao instrument koji daje kvalitativan uvid u dječji razvojni status i postignuća, a podrazumijeva kontinuirano praćenje razvoja i postignuća djece te prikupljanje relevantnih podataka o djetetu u godini pred polazak u školu.

2.2. Na socioemocionalni razvoj ličnosti posebno je poticajno djelovala okolina bogata materijalima, ponuda aktivnosti, pristup odgajatelja i suradnja s roditeljima:

♦ Cjelokupno dječje okruženje, sa opuštajućim i inicirajućim ozračjem, sa mogućnosti druženja i osamljivanja, ponudom interesantnih poticaja u centrima interesa, te uvažavanje dječje individualnosti, blagotvorno su djelovali na razvoj dječje sigurnosti, samopouzdanja i povjerenja, te na vrlo dobru prilagodbu;

♦ Posebno je vrijedno bilo stvaranje uvjeta i poticanje djece na iskazivanje radoznalosti, na stupanje u interakciju uz izgradnju humanih odnosa i socijalnih vještina, te pozitivne slike o sebi, uz poštovanje različitosti. Uz suradnju s roditeljima djeca su upoznavala specifičnosti drugih zemalja i načina života u njima. Upoznavala su se s Europskom Unijom, njenim obilježjima, značajem i članicama. Također su poštovala različitosti iskazane kod djece s teškoćama u razvoju i posebnim potrebama koje su svi vrlo dobro prihvatili i s njima se družili, a ostvaren je i projekt „Moj prijatelj Ahmed“ uz obilježavanje Svjetskog dana osoba sa autizmom. Također smo sudjelovali u projektu „Budi mi prijatelj“ udruge slijepih i slabovidnih „Logos media“ iz Pule.

♦ U tri odgojne skupine djece vrtičke dobi u Centralnom vrtiću i nadalje se primjenjuju elementi predškolskog programa za unapređivanje socijalno emocionalnog učenja djece - PATHS – RASTEM program prilagođeno pojedinoj skupini i određenoj situaciji.

♦ Uz svakodnevna zbivanja, dječji doživljajni svijet konstantno je obogaćivan i proslavama dječjih rođendana, obilježavanjem blagdana, praznika i svečanosti u okviru predškolske ustanove ili kao javna pojavljivanja djece, druženjima i posjetama: obilježavanje Dječjeg tjedna – posjete gradonačelnika i načelnika vrtićima povodom Međunarodnog dana djeteta; izleti u "Akvarium", u Feštine i Rabac i pješačenja; poruke djece odraslima povodom Europskog tjedna mobilnosti, Dječjeg tjedna, Valentinova, Majčinog dana i Dana obitelji; kino i kazališne predstave; maskenbali i mimohod maskara Labin - oko 220 sudionika djece sa svojim roditeljima; doček Svetog Nikole i Djeda Mraza uz podjelu poklon paketa; Valentinovo; Majčin dan; XIV susret predškolaca talijanskih vrtića IŽ, Primorsko Goranske Županije i Slovenije u Izoli; obilježavanje Dana rudara; obilježavanje Dana Vrtića – završna priredba uz obiteljsko druženje na Dubrovi; završni izlet predškolaca – 150 predškolaca posjetilo je Zoološki vrt u Zagrebu; druženja s roditeljima, druženja odgojnih skupina međusobno, posjete ostacima starine, posjete poduzećima i javnim ustanovama (pekare, Policijska postaja, vatrogasci, autobusni kolodvor, reciklažno dvorište, gradski stadion, sportska dvorana, teretana, sportski centar, nogometni klub, banke, pošte, trgovine, cvjećarna, rasadnik, sajam cvijeća, stomatolozi i liječnici i Hitna pomoć, dnevni centar za starije, osnovne škole, Centar „Liče Faraguna“, radna mjesta roditelja), posjete Radio Labinu, Labinštini info, muzeju, galeriji, knjižnicama, kino i kazališnim predstavama (predstave tijekom godine u kinu "Labin", u dječjem vrtiću , Istarskom narodnom kazalištu u Puli i Lutkarskom kazalištu u Rijeci) i predstavama koje su odgajatelji i djeca pripremili za djecu, obilježavanje Mjeseca knjige i Međunarodnog dana dječje knjige, posjete seoskom dvorištu, farmi, peradarniku i domaćinstvima, te uživanje u izletima. U okviru programa društveno odgovornog poslovanja Valamar Riviere "Mali turizam" u Valamar

Girandella Resortu otvoreno je novo dječje igralište kojem su kumovi djeca Dječjeg vrtića. Tom prigodom su mališani PO Rabac prisustvovali otvorenju uz prigodan "labinjanski" program i igre na novom igralištu.

♦ Na svim područjima poštovala su se prava djeteta, te njegovali i poticali humani odnosi. Obilježili smo Dječji tjedan, a tijekom cijele godine djeca su se upoznavala sa svojim pravima, upućivala poruke odraslima. I ove smo pedagoške godine obilježili Svjetski dan djevojčica posvećen pravima žena. Važnost obitelji posebno je bila naglašena povodom Dana obitelji, a obilježili smo Dan žena, Dan majki, Dan očeva, Dan djedova i baka. Posjećivali smo Dom za starije i nemoćne i uljepšali im vrijeme prigodnim programom. Humanost djece i roditelja posebno je došla do izražaja u humanitarnim akcijama u kojima smo sudjelovali - "Humanost na djelu" Crvenog križa i humanitarne akcije za bolesne.

2.3. Na uspješno ostvarivanje bitnih zadaća iz područja **spoznajnog razvoja djece** i njegovog podizanja na višu razinu posebno su djelovali sadržaji, aktivnosti i raznovrsni poticaji u suglasju s dječjim mogućnostima izbora i uporabe koji su kod djece:

- ♦ poticali interes za spoznavanje osobina, funkcija i odnosa osjetima;
- ♦ poticali radoznalost za vlastitu osobu i njeno funkcioniranje i vrijednost;
- ♦ poticali prirodnu radoznalost za okolinu i događanja i promjene u njoj uz senzibilizaciju za ekološka pitanja;
- ♦ izazivali interes za određene probleme, poticali na divergentno razmišljanje i navodili na rješavanje problemskih situacija, te navodili na osmišljavanje i ostvarenje projekata kraćeg ili duljeg trajanja;
- ♦ poticali na manipulaciju raznovrsnim sredstvima i materijalima;
- ♦ zadovoljavali dječju radoznalost i interes za pisanje, čitanje i računanje, te za strane jezike;
- ♦ razvijali senzibilitet djece za kulturnu baštinu i narodne običaje u svakodnevnim situacijama i projektima, neposrednim doživljavanjem djece (posjete, razgovori s nonama i nonićima, susret s narodnim pripovjedačima, članovima kulturno umjetničkih društava, sakupljanje starinskih uporabnih predmeta, upoznavanje sa tradicijom rudarenja u Labinu, s narodnim običajima, starim zanatima i životom ljudi na ovome području nekad, s narodnom nošnjom, instrumentima, glazbom, plesom, posjete muzeju) i formiranjem centara zavičajne starine.

2.4. Sa djecom se vrlo uspješno djelovalo na poticanju **govora, komunikacije, izražavanja i stvaralaštva:**

♦ Komunikacija djece i odraslih i djece međusobno uspješno se unapređivala svakodnevnim druženjem, ponudom prirodnih, društvenih i umjetničkih sadržaja uz pronalaženje strategija za rješavanje sukoba, dogovaranja, suradnje i poštovanje dječjih i ljudskih prava. Isto je pridonijelo bogaćenju i razvijanju dječjeg govora, te sposobnosti primanja, razumijevanja i izražavanja poruka.

♦ Dječji se vrtić uključio u projekt Grada Labina na brediranju labinjanske cakavice iz kojeg će nastati tematska slikovnica – turistički vodič "Spaš po Labine". Djeca iz vrtića sa područja Grada upoznavala su se i kreativno izražavala o lokacijama Labina, tradicionalnim uporabnim predmetima, radom i načinom života ljudi nekad i danas. Labinjanska se cakavica njegovala upoznavanjem s dijalektalnim riječima, izradom rječnika "domoćih besedica", slikovnicama, pričama, stihovima, dramatizacijama i pjesmom i plesom, uz prezentacije na javnim nastupima i pojavljivanjima.

Dječji vrtić je kao ustanova uvrštena u projekt Institucionalizacija zavičajnosti u predškolske ustanove Istarske županije.

♦ Uspješno se zadovoljavao dječji interes za pisane znakove i pismenu komunikaciju;

d) I tijekom cijele ove pedagoške godine nastavili smo s aktivnim čitanjem kako bi djeca od najranijih dana zavoljela knjigu i stekla naviku čitanja. Ostvarene su mnoge posjete Gradskoj knjižnici i druženja u njoj uz primjerene aktivnosti, druženja s piscima i pjesnicima uz performance, razmjene i doniranja knjiga i slikovnica unutar odgojnih skupina, formirani su kutići knjiga i centri čitanja, te se svakodnevno čitalo uz aktivnu suradnju s roditeljima u istom;

♦ Poticajna sredina i oblikovanje prostora i aktivnosti, te omogućavanje dječjeg aktivnog sudjelovanja u istima, bili su uspješan poticaj za razne izražajne mogućnosti djece, te za dječju kreativnost i stvaralaštvo. Posebnu kreativnost djeca su pokazala na likovnom području – oblikovanje i stvaranje neoblikovanim i otpadnim materijalom, svakodnevni likovni uratci prema vlastitom izboru, izrada čestitki i ukrasa i dekoracija, sudjelovanje izradom plakata u raznim akcijama i događanjima. U više navrata djeca su posjećivala Gradsku galeriju i imala kreativne i stvaralačke radionice s roditeljima;

♦ Kako djeca svakodnevno pokazuju veliki interes i afinitet za ritmiku i plesni izražaj, posebno su se radovali tjelesnom vježbanju uz glazbu, plesanju zumbe uz vodstvo roditelja ili voditeljice udruge „Girrotondo“, te obilježavanju Svjetskog dana plesa.

♦ U jednoj grupi kraćeg programa ranog učenja engleskog jezika bilo je vrlo uspješno uključeno 20 djece. Zbog velikog interesa roditelja ove pedagoške godine otvorena je još jedna odgojna skupina koja redovan program ostvaruje s elementima ranog učenja engleskog jezika. Djeca su pokazala znatan napredak u usvajanju tog jezika, a roditelji su u provedenim anketama izrazili zadovoljstvo programom, napredovanjem djece i odgojiteljicama. Isto su zadovoljstvo izrazili i roditelji djece koja redovni program ostvaruju na talijanskom jeziku.

6. NAOBRAZBA I USAVRŠAVANJE ODGOJNIH DJELATNIKA

Temeljem članka 29. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, te Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Dječjeg vrtića, odgajatelji i stručni suradnici obvezni su stručno se usavršavati. Stručno usavršavanje ostvarivalo se putem:

1. Sjednica Odgojiteljskog vijeća
2. Individualnog stručnog usavršavanja
3. Skupnog stručnog usavršavanja u vrtiću i izvan vrtića
4. Stručne literature (knjige, časopisi, dvd-i)

1. Sjednice odgojiteljskog vijeća

Tijekom pedagoške godine održano je i realizirano 9 sjednica **Odgojiteljskog vijeća**.

Svi planirani sadržaji prema godišnjem planu i programu, gotovo u potpunosti su ostvareni.

U tijeku ove pedagoške godine realizirano je 5 sastanka **Stručne radne grupe** koju su sačinjavali odgojitelji-predstavnici svih područnih odjeljenja i Centralnog vrtića, ravnateljica, pedagoginja, psihologinja i zdravstvena voditeljica (ukupno 15 članova). Gotovo svakog tjedna održavani su **sastanci Stručnog tima** prema Godišnjem planu i programu.

Rad se odvijao prema godišnjem i mjesečnom planu satnice, te tjednoj 40-satnoj strukturi radnog vremena. Neposredan rad odgajatelja odvijao se u okviru 5,5 sati, a preklap je iznosio 1,5 sati.

2. Individualno stručno usavršavanje

Godišnjom satnicom planirano je **20 sati** i svaki je odgajatelj realizirao sadržaje prema svom godišnjem planu, prema vlastitim interesima i svojoj individualnoj dokumentaciji.

3. a) Skupno stručno usavršavanje u vrtiću

1. Predavanje za odgojitelje i stručne suradnike "**Rad s teškim ljudima**" predavačice Tarre Barat, DV Labin, 20.10.2016.
2. **Hitna stanja: Dijabetes, hiper i hipoglikemija**. Voditeljica Lidija Sertić, bacc.med.teh. sa odjela endokrinologije KBC-a Kantrida u Rijeci, DV Labin, 19.01.2017.
3. **Odgojitelj kao reflektivni praktičar: istraživanje, mijenjanje i unaprjeđivanje odgojno-obrazovne prakse** – istraživanje, radionice, kroz cijelu pedagošku godinu. Sudjelovali su odgojitelji Centralnog vrtića, PO Vinež i PO Jaslice. Vodila stručna suradnica pedagoginja, mr.sc. Ljiljana Krušelj.
4. **Planiranje odgojno-obrazovnog rada, praćenje djeteta i dokumentiranje; razvojne mape za djecu u godini prije polaska u osnovnu školu** – individualne i timske konzultacije, radionice kroz cijelu pedagošku godinu. Vodila stručna suradnica pedagoginja, mr.sc. Ljiljana Krušelj.
5. **Dječja nepoželjna ponašanja – grupa podrške za odgojitelje**. Grupe podrške formirale su se s ciljem stjecanja znanja o uzrocima i funkciji nepoželjnih ponašanja djece, istraživanja preventivnih mogućnosti djelovanja u svom radnom okruženju te razmjene međusobnih iskustava, ideja i mišljenja. Odgojitelji su također upoznati s koracima funkcionalnog praćenja ponašanja djeteta s nepoželjnim ponašanjem te načinom izrade i provođenja plana pozitivne podrške za dijete. Susrete je organizirala i vodila stručna suradnica psihologinja Anna Goreta Giannini, a održavali su se jednom mjesečno u mjesecu studenom, prosincu, siječnju, veljači, ožujku i lipnju.
6. **Individualni i timski sastanci s ravnateljicom i/ili stručnim timom – pravna uredenost ustanove, primjena pedagoških standarda, uvid u praćenje ukupne kvalitete odgojno-obrazovnog procesa te praćenje pojedinih segmenata**. Susreti održavani kroz cijelu pedagošku godinu, vodila ravnateljica Irene Smoković.
7. Dvodnevna edukacija za odgojitelje "**Opažanje i poticanje djece s razvojnim odstupanjima**" predavačica doc.dr.sc. Sanje Šimleša i doc.dr.sc. Maje Capanec s Edukacijsko rehabilitacijskog fakulteta u Zagrebu, DV Labin, 20. i 21.04.2017.

3. b) Skupno stručno usavršavanje izvan vrtića

Godišnja satnica realizirana je prema ostvarenjima, prema Godišnjem planu i programu Dječjeg vrtića te Katalogu stručnih skupova Agencije za odgoj i obrazovanje. Stručno usavršavanje izvan vrtića realizirano je kako slijedi:

8. Stručni skup „Slikovnice i knjige kao sredstvo za razvoj jezika i čitanja“, Pula, 26.09.2016.
9. Sekcija predškolskih psihologa IŽ, DV Novigrad, 30.09.2016.
10. Stručni skup za odgajatelje i stručne suradnike "Dijete s oštećenjem vida u redovnom dječjem vrtiću", DV Grdelin Buzet, 6.10.2016.

11. Ciklus radionica "Unapređivanje odgojno obrazovne prakse u vrtiću – uloga i zadaće stručnog suradnika psihologa", Ustanova za savjetovanje i komunikaciju ASK Rijeka, jednom mjesečno tijekom cijele pedagoške godine
12. Edukacija za odgojitelje i stručne suradnike "Praćenje razvoja djeteta i planiranje uz pomoć razvojnih mapa (Korak po korak), DV Rijeka PO Srdoči, 5.11.2016.
13. Stručni skup za odgojitelje pripravnike "Stručno metodička priprema za polaganje stručnog ispita" DV Rijeka, PO Drenova, 7.12.2016.
14. Međužupanijski stručni skup "Važnost tjelesnog vježbanja kod djece predškolske dobi", DV Neven Rovinj, PO Valbruna, 22.02.2017.
15. Međužupanijski stručni skup "Razvoj partnerskih odnosa odgojitelja pripravnika i odgojitelja mentora", DV Grdelin, Buzet, 24.02.2017.
16. Stručni skup za odgojitelje talijanskih vrtića "Cultura del territorio – adattamento ed implementazione di un testo letterario del patrimonio culturale nel percorso didattico con bambini di età prescolare", Gradska knjižnica i čitaonica Pula, 28.02.2017.
17. Edukacija za odgojitelje i stručne suradnike "Praćenje razvoja djeteta i planiranje uz pomoć razvojnih mapa (Korak po korak), DV Rijeka, 10.03.2017.
18. Opći skup, interdisciplinarni, "Djeca sa šećernom bolešću u odgojno obrazovnim ustanovama", Rijeka, Gradsko poglavarstvo, 17.03.2017.
19. Županijski stručni skup "Dokumentiranje u cilju planiranja i oblikovanja kurikuluma vrtića", DV Medulin, 18.05.2017.
20. Međužupanijski stručni skup "Dimenzije građanskog odgoja i mogućnosti definiranja ishoda i izvora učenja i poučavanja", Filozofski fakultet Rijeka, 29.05.2017.
21. Stručni skup za timove dječjih vrtića - Edukacija za voditelje radionica s roditeljima najmlađe djece „Rastimo zajedno“, DV "Neven" Rovinj, PO Valbruna, 7. - 9.06.2017.

♥ Tijekom ove pedagoške godine pedagoginja je sudjelovala je na sastancima Stručnog tima za mlade - Vijeća za komunalnu prevenciju Grada Labina te sastancima Koordinacionog odbora akcije «Grad Labin – prijatelj djece» i djelovala u timu za istraživanje problematike jednoroditeljskih obitelji.

♥ U ovoj pedagoškoj godini stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa odrađivalo je šest (6) odgajatelja-pripravnika: Matea Ferboković (završila 30.11.2016.), Aida Murtić Hodžić (završila 17.04.2017.), Nataša Zahtila (završila 23.05.2017.), Nina Benazić (započela 22.12.2016. - nastavlja i slijedeće godine), Tena Dobrić (započela 13.04.2017. – nastavlja i slijedeće godine) i Matea Rabar (započela 13.04.2017. – nastavlja i slijedeće godine).

♥ Tijekom ove pedagoške godine uspješno je odradilo stručno-pedagošku praksu šest (6) studenata predškolskog odgoja, 1, 2 i 3 godine Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli i jedan (1) apsolvant studija pedagogije Filozofskog fakulteta u Rijeci.

4. Stručno-pedagošku literaturu nabavljamo prema ponudama i potrebama te kvaliteti ponuđenih sadržaja.

7. SURADNJA S RODITELJIMA

Tijekom pedagoške 2016/2017. godine uspješno se ostvarivala smjernica humanističke razvojne koncepcije o zajedničkom djelovanju obitelji i predškolske ustanove na cjeloviti razvoj djeteta.

Shodno smjernicama iz Nacionalnog kurikulumu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, te bitnoj zadaći u Godišnjem planu ustanove gdje se potencira njegovanje partnerskog odnosa vrtića i roditelja uz permanentno informiranje, te podržavanje i osnaživanje u roditeljskoj ulozi, rad sa roditeljima je bio konstantno proveden i obogaćivan novim sadržajima i oblicima suradnje, uz što veće nastojanje za uključivanjem roditelja u neposredni odgojno obrazovni rad s djecom.

Svi su roditelji nastojali tijekom pedagoške godine sudjelovati barem u jednom obliku suradnje i time su ostvarivali stavku o obavezi roditelja da se aktivno interesiraju i sudjeluju u odgoju, obrazovanju i samim time u cjelokupnom razvoju djeteta.

1. Djelovanje na informiranju i edukaciji roditelja

• Skupni roditeljski sastanci i predavanja

U kolovozu 2016. godine članovi stručnog tima održali su skupne roditeljske sastanke za sve roditelje novoupisane djece u vrtić i jaslice na kojima su se roditelji upoznali sa ustrojstvom rada Dječjeg vrtića, Sigurnosno zaštitnim i preventivnim programom i Protokolima postupanja u mogućim rizičnim situacijama, te sa zdravstvenim programom rada za pedagošku 2016/2017. godinu. Nositelji su bile ravnateljica, pedagoginja, psihologinja i zdravstvena voditeljica.

U listopadu 2016. godine održan je roditeljski sastanak za roditelje čija su djeca pohađala kraći program ranog učenja engleskog jezika.

U siječnju 2016. godine održan je skupni roditeljski sastanak na kojem su ravnateljica, zdravstvena voditeljica i pedagoginja upoznale roditelje djece koja su bila zainteresirana za zimovanje s organizacijom zimovanja i

prednostima zimovanja za zdravlje i socio emocionalni razvoj djece, a roditeljima je pokazana prezentacija sa prošlogodišnjeg zimovanja djece.

● **Roditeljski sastanci odgojnih skupina**

U skladu s planiranim zadacima i sadržajima suradnje s roditeljima, tijekom pedagoške 2016/2017. godine održano je na nivou predškolske ustanove 91 informativnih ili tematskih roditeljskih sastanaka i pedagoško – psiholoških, zdravstvenih i komunikacijskih radionica za roditelje na nivou odgojnih skupina - prosječno 3 -4 po odgojnoj skupini tijekom godine. Prisutnost roditelja je bila u prosjeku 83% . Na roditeljskim sastancima odgojnih skupina roditelji su iskazivali svoje želje i potrebe, interese, upoznavali se s problematikom rada predškolske ustanove, sa koncepcijom odgojno obrazovnog rada s djecom, dječjim aktivnostima, dogovarali se o zajedničkim akcijama, te proširivali znanja i iskustva kroz zdravstvene i pedagoško-psihološke teme za koje su iskazali interes. Voditelji su bili članovi stručnog tima (zdravstvena voditeljica, psihologinja i pedagoginja), odgojiteljice odgojnih skupina i roditelji stručnjaci.

● **Informiranje roditelja**

Stalno informiranje roditelja o trenutnim zbivanjima, ponudama i potrebama, te o ostvarenim aktivnostima odvijalo se neposrednim kontaktom s roditeljima, putem poruka za roditelje, letaka i brošura, kutića za roditelje, putem oglasnih ploča i info punktova. U kutićima za roditelje i info punktu svoje su mjesto našle informacije i obavijesti o radu i događanjima u odgojnim skupinama, stručne informacije iz pedagoške, psihološke i medicinske literature i periodike, zahvale i pohvale roditeljima, te zamolbe za pomoć i sudjelovanje u radu, izjave djece, čestitke, rezultati napredovanja djece, jelovnici i fotografije. Roditelji su bili zainteresirani i sudjelovali u upotpunjavanju i osmišljavanju istih svojim prilozima.

Informiranje roditelja o aktivnostima djece odgojnih skupina i ustanove u cjelini, kao i s tvorevinama dječjeg kreativnog izražaja, ostvarivalo se i putem izložbi i prezentacija dječjih radova, fotografija aktivnosti, prezentacija projekata, plakata, poruka i video snimki, te javnih nastupa djece.

U funkciji informiranja roditelja koristila su se i sredstva javnog priopćavanja (TV, radio, novine , letci, plakati, brošure i slično). Posebno se mora istaknuti redovna mjesečna kolumna “Kutić za vrtić” u lokalnom glasilu “Labinština info”, te novoformirana internetska stranica Dječjeg vrtića u kojima su se roditelji i lokalna zajednica mogli upoznati sa svim događanjima u Dječjem vrtiću.

2. Tijekom pedagoške 2016/2017. godine ostvorena je i kvalitetna individualna suradnja s roditeljima.

● Pokazalo se kako su roditelji najzainteresiraniji za informacije o svakodnevnim zapažanjima o djeci dobivene u **neposrednom kontaktu** s grupnim odgojiteljima pri predaji ili prihvatu djece.

● Posebnu važnost za upoznavanje roditelja i djece, te njihovih potreba, imali su **individualni razgovori odgojitelja s roditeljima novoupisane djece**, održani na početku pedagoške godine i u slučajevima upisa djece tijekom godine. U srpnju i kolovozu 2016. održani su i informativni razgovori i intervjui sa roditeljima novoupisane djece od strane stručne suradnice pedagoginje i psihologinje, te zdravstvene voditeljice. Dogovoreni su postupci i načini olakšanja perioda prilagodbe u periodu privikavanja s obzirom na reakcije i potrebe djece i mogućnosti roditelja. U individualnim razgovorima posebna se pažnja posvetila roditeljima novoupisane djece kod kojih je pri upisu uočena prisutnost rizičnih čimbenika za razvoj ili posebnih potreba i teškoća u razvoju.

Informativni razgovori sa roditeljima novoupisane djece pokazali su se kao pozitivni u što boljem savladavanju perioda adaptacije, u što boljem upoznavanju želja i potreba roditelja, stjecanju povjerenja i prevladavanju roditeljskih nedoumica i strepnji u vezi s odvajanjem od djeteta i njegovim boravkom u predškolskoj ustanovi. Za period privikavanja bile su korisne brošure “Što roditelj može učiniti kako bi pomogao svome djetetu koje kreće u jaslice/vrtić” i “Ostvarite dobar odnos s vrtićem/jaslicama”.

● Tijekom godine su se sa roditeljima provele **ankete** o interesu za aktivni ili pasivni odmor djece, ankete o interesu za uključivanjem u nove programe, anketa o očekivanjima novoupisanih roditelja, anketa o provođenju redovnih programa na engleskom I talijanskom jeziku, te ankete o zadovoljstvu ostvarenog zimovanja. Anketama su dobivene pozitivne povratne informacije i prijedlozi za unapređenjem rada i obogaćivanjem suradnje s roditeljima.

● Detaljnije informacije o djeci pojedinačno, o ponašanjima, napredovanjima i eventualnim poteškoćama uočenima pri odgojno obrazovnom radu i druženju s djecom, pružane su roditeljima putem **individualnih razgovora – informacija i savjetodavnih razgovora**, koji su se održavali svakih mjesec do dva mjeseca u prosjeku, a po potrebi i češće. Putem informacija su sa roditeljima surađivale grupne odgojiteljice, pedagoginja, psihologinja ili zdravstvena voditeljica, a po potrebi i odgojiteljice i članovi stručnog tima zajedno. Roditelji su na informacije dolazili samoinicijativno ili po pozivu. Tijekom protekle pedagoške godine ostvareno je na nivou ustanove u svim odgojnim skupinama 188 informativnih individualnih razgovora s roditeljima - prosječno 7 informacija po odgojnoj skupini, sa odazivom roditelja od 94%.

3. Kod roditelja se konstantno tijekom godine djelovalo na pobuđivanju interesa za zbivanja u predškolskoj ustanovi i za njihovo aktivno uključivanje u iste.

● Roditelji su sudjelovali u **planiranju zajedničke suradnje i aktivnosti** iznošenjem osobnih interesa i potreba na početku i tijekom pedagoške godine.

● I ove pedagoške godine aktivno je bilo **uključivanje roditelja u redovan odgojno obrazovni rad** odgojne skupine koju pohađa njihovo dijete. Roditelji su se, ovisno o sklonostima i mogućnostima, uključivali u neposredan

rad s djecom kao partneri i pomagači odgajateljima. Boravili su u skupinama, igrali se s djecom po kutićima i sudjelovali u njihovim aktivnostima, upoznavali djecu s elementima kulturne baštine, ostvarivali likovne aktivnosti, čitali i glumili i svirali, manipulirali neoblikovanim materijalom u izradi didaktičkih sredstava i sredstava za vanjski prostor, izradili kućice za ptice, instrumente i malo kazalište, eksperimentirali vodom, čitali i pričali priče i dramatizirali, mijesili tijesto i pekli kolače, rezbarili bundeve i izrađivali strašila, pravili sok, prezentirali šta su kuhale naše none, ostvarivali aktivnost o zdravoj prehrani i metabolizmu tijela, o ljekovitom bilju, aktivnost Bolnica za medvjedice, izrađivali kostime, nakit, čestitke, ukrase i mobile za prostor, izrađivali didaktička sredstva (lutke, taktilne igre, zvečke, aplikacije), šivali, sudjelovali u proslavama rođendana, darovali djecu kao Djed Mraz, djecu se treniralo igrati nogomet, rukomet, aerobik, budokai, vježbali su na sportskom stadionu i dvorani, plesali zumba ples, prezentirala im se svirka na narodnim instrumentima, rad apotekara, pošara, pekara, ronioca, roditelji su pravili frizure, snimali aktivnosti, organizirali ili išli s djecom u šetnje ili posjete, ostvarivali aktivnost na stranom jeziku. Pozitivnim su se pokazale i aktivnosti koje su djeca i roditelji zajedno kod kuće radili za potrebe aktivnosti u vrtiću (izrada oblika od tijesta, novogodišnjih ukrasa od neoblikovanog i prirodnog materijala, izrada didaktičkih igara, izrada uskršnjih dekoracija, sadnja biljaka, traženje članaka i fotografija, i slično). Roditelji su se aktivno uključili u akcije uređenja unutrašnjeg prostora, cvjetnjaka i vanjskog prostora (farbanje sprava, izrada nadstrešnice, klupčica, kućica, penjalica, klackalica,...) i bili aktivni kao pratnja djeci u ostvarenju posjeta i javnih nastupa. Aktivno su sudjelovali u izradi razvojnih mapa djece.

Vrlo je vrijedno uključivanje roditelja u organizaciji raznih druženja: s voditeljima plesnih studija, rudarima, narodnim sviračima i plesačima, osnovnoškolcima i srednoškolcima, pjesnicima.

- Roditelji su tijekom cijele pedagoške godine bili aktivni u **sakupljačkim aktivnostima i donacijama** ovisno o program i planu rada, događanjima i aktivnostima. Donosili su prirodni, neoblikovani i otpadni materijal, potrošni materijal, knjige i slikovnice, fotografije, audio vizualna sredstva, igračke, lopte, stare predmete, kruh i kolače, slatkiše, ukrase i kostime, sadnice i cvijeće, te sredstava za obogaćivanje centara za dječje aktivnosti.
- U organizaciji roditelja djeca su po dogovoru **posjećivala radno mjesto roditelja** ili im je roditelj prezentirao svoj posao u predškolskoj ustanovi, posjećivali su roditeljski dom ili proslavljali rođendan u domu djeteta.
- Na nivou predškolske ustanove djelovalo je i **Vijeće roditelja** čiji su članovi predstavnici roditelja svih odgojnih skupina. Misija im je da kao roditelji/partneri sudjeluju u informiranju i akcijama za dobrobit djece i predškolske ustanove u cjelini. Predstavnik roditelja za Upravno vijeće je također iz članova Vijeća roditelja, te je aktivno i redovito sudjelovao u radu Upravnog vijeća Dječjeg vrtića.

- Tijekom protekle pedagoške godine organizirano je 44 **radionica za roditelje** u svim odgojnim skupinama gdje su oni sami, ili u suradnji s djecom sudjelovali u izradi novogodišnjih i uskršnjih čestitaka i ukrasa, izrađivali adventski kalendar, kostime i pompone, didaktičke igre i sredstva od neoblikovanog materijala, nakit od prirodnog materijala i uratke od tijesta, izrađivali dječju "Knjigu o meni" i dali svoj doprinos u oblikovanju dječjih razvojnih mapa, sudjelovali u osmišljavanju i izradi interesnih centara, uređivali vanjski prostor. Roditelji su se na radionice rado odazivali i u njima sa zadovoljstvom aktivno sudjelovali.

- Roditelji su sudjelovali u organizaciji i ostvarenju **druženja, izleta, kino i kazališnih predstava i rekreacijskih aktivnosti**. Roditelji i djeca zajedno su išli na pješačenja, šetnje i posjete. Aktivno su se uključivali i u ostvarenje i obogaćivanje planiranih aktivnosti u odgojnim grupama.

Tijekom pedagoške 2016/2017. godine ostvarena su 88 izleta i druženja roditelja i djece u svim odgojnim skupinama (odaziv roditelja 95%) povodom obilježavanja rođendana, značajnih datuma, Tjedna mobilnosti, Dječjeg tjedna, Božića, Pustnih fešti ili završetka pedagoške godine (pješačenja, druženja u knjižnici, prisustvovanje predstavama u Gradskom kazalištu lutaka u Rijeci i Istarskom narodnom kazalištu u Puli, pješačenje ili izlet u Rabac i panoramska vožnja brodom uz razgledavanje podmorja ili vožnja vlakom ili pješačenje do slapova i jezera, druženja na Dubrovi ili u dvorištu vrtića uz video projekcije, zabavu, zakusku i igre, posjet i druženje u Feštinama, druženje na ranču Barba Tone, posjet akvariju i igraonici u Puli, izlet u "Dino park" u Funtani, na Goru Glušići, Smoljance, prisustvovanje predstavi "Čarolija na ledu" u Zagrebu, posjeta Ivaninoj kući bajki u Ogulinu, posjete seoskim imanjima i obiteljskim domaćinstvima, sudjelovanje u maskiranom mimohodu i maskenbalima, igra i druženje povodom Božića i dolaska Djeda Mraza).

8. SURADNJA S VANJSKIM USTANOVAMA

- **Grad Labin i Općine Sveta Nedelja, Raša i Kršan**

Suradnja s Gradom Labinom i Općinama Raša, Kršan i Sveta Nedelja provodila se tijekom godine prema potrebama, povodom raznih blagdana i svečanosti, prema pozivu te na sjednicama Gradskog vijeća i Općinskih vijeća gdje se razmatralo Izvješće o radu Dječjeg vrtića, Godišnji plan i program rada, Izvješću o upisu djece. Od rujna 2016. do kolovoza 2017. godine suradnja se provodila tijekom godine kroz razne aktivnosti vezane uz rad Dječjeg vrtića kao i njegovo funkcioniranje te aktivnostima vezanim za investicijsko ulaganje, te otklanjanje sanitarno tehničkih

nedostataka, za poboljšanje uvjeta rada i življenja, povodom raznih blagdana, obilježavanja značajnih datuma i svečanosti.

● **Grad Labin – Projekt Zdravi grad**

Suradnja se očitovala u ovim aktivnostima:

☺ Uključivanje u provođenje aktivnosti u sklopu Projekta «Zaštita zubi».

☺ Uključivanje i sudjelovanje u aktivnostima prema Planu aktivnosti za 2017. godinu u sklopu programa Projekta «Grad Labin – prijatelj djece».

☺ Sudjelovanje u organizaciji biciklijade >Klincijada 2016< povodom Europskog tjedna mobilnosti, a >Rolijada i biciklijada< povodom Dana planete zemlje, 21. travnja 2017. godine.

● **Komunalno poduzeće 1. Maj d.o.o. Labin**

☺ Suradnja se nastavlja u organizaciji posjeta Odlagalištu otpada Cere, Centru za reciklažu, postrojenju za sakupljanje papira i plastične ambalaže, postrojenju za baliranje, te Sajmu cvijeća te raznim drugim aktivnostima vezanim uz selektivno zbrinjavanje otpada.

☺ Praćenje svih aktivnosti u manifestaciji «Proljeće u gradu» u kojima su učestvovala i djeca Dječjeg vrtića (akcija «Usvoji drvo» nabava drva za dvorište jaslica Labin).

● **Zavod za javno zdravstvo Istarske županije – Služba za zdravstvenu ekologiju / Odjel za kontrolu namirnica i predmeta opće uporabe, Služba za socijalnu medicinu – Pula**

Tijekom ove pedagoške godine izvršene su četiri (4) kontrole namirnica i predmeta opće uporabe – 13 briseva u CV i Potpićnu i dvije (2) kontrole predmeta opće uporabe – 5 briseva u područnim odjeljenjima Vinež, Raša, Jaslice, Stari grad i Rabac i 1 kontrola vode za piće.

1) **20. rujna 2016. godine – CV Labin, PO Potpićan, PO Vinež, PO Rabac, PO Stari grad, PO Jaslice, PO Raša**

22. rujna 2016. godine – PO Potpićan

2) **06. prosinca 2016. godine – CV Labin, PO Potpićan**

3) **14. ožujka 2017. godine – PO Potpićan, CV Labin, PO Vinež, PO Rabac, PO Raša, PO Stari grad, PO Jaslice**

4) **31. svibnja 2017. godine – CV Labi i PO Potpićan**

Tijekom ove pedagoške godine redovito se vrši se uzorkovanje vode za ljudsku potrošnju od strane djelatnika ZZJZ i Vodovoda Labin u CV Labin, PO Rabac i PO Potpićan za potrebe kontrole zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju.

- Analitičko izvješće uzorka vode: ispitivani pokazatelji uzorka vode odgovaraju uvjetima propisanim Pravilnikom o parametrima sukladnosti i metodama analize vode za ljudsku potrošnju (NN br. 125/13, 141/13, 128/15)

- Ocjena mikrobiološke čistoće objekata: **zadovoljavajuća** (prema Pravilniku o učestalostikontrola i normativima mikrobiološke čistoće u objektima pod sanitarnim nadzorom, NN 137/09) – PO Raša, Vinež, Stari grad, Jaslice Labin, Rabac, Potpićan, CV Labin

Neki od komentara tijekom ovih kontrola:

Iskrene pohvale za uloženi trud. Sadržaj svih prehrambenih tvari je u granicama preporučenog. U svakom Izvješću su podsjetnici o jesenskoj, zimskoj proljetnoj i ljetnoj prehrani sa receptima i preporuke što nuditi djeci. Preporuke za obogaćivanje jelovnika naročito se odnose na zimski period kada je manja količina sunčeve svjetlosti čiji nedostatak djeluje na naš organizam pa se preporuča i boravak na otvorenom naročito za sunčanih dana što se u našem vrtiću redovito provodi. Iskrene pohvale za uloženi trud i nastavite i nadalje spravljati ovako kvalitetne i kreativne jelovnike. Tjedni jelovnik je izuzetno raznovrstan i kreativan što dokazuju i rezultati analize. Nastavite i dalje spravljati maštovite, kreativne i kvalitetne obroke.

U utorak, 11. listopada 2016. godine prisustvovali smo 7. stručnom skupu predškolskih ustanova Istarske županije u organizaciji ZZJZ-IŽ Pula povodom Svjetskog dana hrane. Skup je organiziran u DV Tići u Vrsaru, a u programu je bila i prezentacija LAG-ova i LAGUR-a na području IŽ u promociji i konzumiranju ribe i drugih morskih organizama i lokalnih proizvoda u vrtićima i školama. Skupu je prisustvovala ravnateljica, zdravstvena voditeljica i dvije odgojiteljice.

U petak, 24. veljače 2017. godine prisustvovali smo okruglom stolu „Domaće od malih nogu – mogućnost za povećanje/uvođenje lokalnih proizvoda u odgojno-obrazovne ustanove IŽ“ koji se održao u Pazinu u sklopu manifestacije Dani meda u Pazinu u organizaciji ZZJZ IŽ - Pula, Grada Pazina, IŽ i LAG-a Istočna Istra. Prisustvovala je ravnateljica na poziv LAG-a.

● **Pučko otvoreno učilište – Labin**

☺ U tijeku ove pedagoške godine djeca su prisustvovala kazališnim predstavama u Kino Labinu povodom Dječjeg tjedna i Prosinačkih svečanosti.

☺ Povodom Dana rudara i Svjetskog dana muzeja djeca su posjećivala i Narodni muzej – mali rudnik, te izložbe u gradskoj galeriji.

● **Gradska knjižnica Labin**

☺ Tijekom godine djeca su posjećivala Gradsku knjižnicu povodom Mjeseca knjige i Međunarodnog dana knjige te učestvovala u radionicama u organizaciji Gradske knjižnice.

● **Zajednica Talijana Grada Labina**

☺ Redovno je pratila rad i aktivnosti djece u područnom odjeljenju Stari grad gdje se provodi program na talijanskom jeziku (svake godine povodom Sv.Nikole djecu daruju prigodnim paketima).

☺ Djeca skupine u Starom gradu mogli su svakodnevno koristiti usluge knjižnice Zajednice Talijana kao i potrebe fotokopiranja raznih materijala.

● **Klub mladih Rijeka**

☺ Suradnja se očitovala u organizaciji zimovanja i smještaja djece u Dvorcu Stara Sušica u Ravnoj gori u perioda od 13. do 17. veljače 2017. godine. Na zimovanju je bilo ukupno 62 djece, deset (10) odgojiteljica i pedagoginja kao vođa puta. Velika pohvala odgojiteljicama i pedagoginji za uloženi trud, timski rad i suradnju kako međusobnu tako i sa osobljem doma.

● **Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

☺ Tijekom ove pedagoške godine stručno pedagošku praksu je u Dječjem vrtiću ostvarilo **pet** (5) studenata I, II i III godine Odjela za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli i jedan apsolvent studija pedagogije, Filozofskog fakulteta Rijeka. Stručna praksa ostvarila su u: područnom odjeljenju Raša, Potpićan, Jaslice Labin uz odabrane mentore od prosinca 2016. do ožujka 2017. godine.

● **Zavod za javno zdravstvo Istarske županije – Služba za epidemiologiju – Ispostava Labin**

☺ I ove se godine suradnja očitovala: prilikom obveznih liječničkih pregleda djece za prijem u predškolsku ustanovu; pregleda radnika na poslovima s posebnim uvjetima rada (odgajtelji, domari i kuhinjsko osoblje); sanitarnim pregledima svih radnika (brigu i dokumentaciju vodi zdravstvena voditeljica); obveznim informacijama i kontaktima prilikom pojava zaraznih bolesti.

● **Gradsko društvo Crvenog križa Labin**

☺ Suradnja se ostvarivala kroz posjete Gradskom društvu, organizaciji besplatnog mjerenja tlaka, šećera i kolesterola u kapilarnoj krvi povodom Svjetskog dana zdravlja.

● **Suradnja s maškaranom grupom >Labinjonska kompanija - domoća folšarija<**

☺ Kao i svake godine djeca i roditelji Dječjeg vrtića sudjelovala su 25. veljače 2017. godine na Karnevalu Labin 2017. U mimohodu su učestvovali odgojitelji, stručni tim, te djeca i roditelji iz svih skupina prema osobnom interesu roditelja.

● **Sredstva javnog priopćavanja: Radio Labin, Glas Istre, Labinština info, La voce del popolo, 5Portal Labin – Istra, Istarska televizija**

☺ Suradnja se očitovala u pozivima za prisustvovanje na svečanostima, prigodnim obilježavanjima, priredbama, javnim nastupima, te prezentacijama značajnih projekata, sadržaja i aktivnosti vezanih za život i rad Dječjeg vrtića. Svakog mjeseca u mjesečniku Labinština info objavljuje se članak u radu u Dječjem vrtiću za protekli mjesec sa slikama aktivnosti koje se dešavaju u našem radu prema Godišnjem planu i programu u Kurikulumu dječjeg vrtića.

● Od svibnja 2017. godine Dječji vrtić ima svoju web stranicu koju uređuje i vodi psihologinja Dječjeg vrtića. Sve aktivnosti, sadržaje, kontakte i ostale informacije možete naći na www.dvlabin.hr.

9. VREDNOVANJE PROGRAMA

Tijekom pedagoške 2016/2017.godine nastavilo se s uočavanjem, prepoznavanjem i procjenom stupnja kvalitete ostvarenja bitnih zadaća Godišnjeg plana i programa Dječjeg vrtića s ciljem osnaživanja i unapređenja kvalitete odgojno obrazovnog rada vrednovanjem i samovrednovanjem svih segmenata odgojno obrazovnog procesa.

Svi sudionici odgojno obrazovnog procesa (odgojitelji i zaposlenici Dječjeg vrtića, roditelji, djeca i zajednica) poticali su na stalno preispitivanje kvalitete postojećeg stanja, iznošenje poteškoća i potreba i prijedloge postupaka učinkovitog djelovanja. Kako je to kompleksan postupak koji iziskuje znanje o problematici, poznavanje tehnika i sposobnost promatranja, komunikacije i procjenjivanja, potrebno je i nadalje poraditi na usavršavanju istog i podizanju kvalitete vrednovanja.

U pripadajućim poglavljima ovog Godišnjeg izvješća vidljivo je kako je ostvareno poboljšanje područja kvalitete određenih bitnim zadaćama razvojnog plana Dječjeg vrtića, ali je iste potrebno i nadalje ostvarivati i usavršavati:

1. Razvoj kulture dijaloga u cilju jačanja međusobnog povjerenja, suradničkih i partnerskih odnosa i osnaživanje timskog rada.
2. Unapređivanje sposobnosti odgojitelja kao refleksivnih praktičara:
  - samostalno i zajedničko istraživanje, mijenjanje i unapređivanje odgojno obrazovne prakse
  - praćenje djeteta, planiranje odgojno obrazovnog procesa i dokumentiranje
  - kontinuirano praćenje razvoja i postignuća djece, te prikupljanje relevantnih podataka o djeci u godini pred polazak u školu – razvojne mape.
3. Unapređivanje kvalitete inkluzije djece s teškoćama u razvoju stručnim usavršavanjem odgojitelja i osnaživanjem roditelja.

4. Djelovanje na usvajanju navika zdravog života kod djece s naglaskom na prehranbenim navikama – zdravi dječji rođendani.

1. Razvoj kulture dijaloga u cilju jačanja međusobnog povjerenja, suradničkih i partnerskih odnosa i osnaživanja timskog rada

♣ Cjelovito gledano ovo je bila godina raznih događaja koji unose bogatstvo raznolikosti ostvarenja, susretanja i otvorenosti ustanove. I ove smo godine nastavili s praksom kontinuiranog stručnog usavršavanja djelatnika u ustanovi i izvan ustanove, što doprinosi razvoju odgojno-obrazovne prakse. Usredotočili smo se na ostvarenje bitnih zadata Nacionalnog kurikulumu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, unapređenje kvalitete inkluzije djece s teškoćama u razvoju kroz mnogobrojne radionice, sastanke, dogovore, konzultacije i pismene intervjuje. Cjelokupni rad na ostvarenju bitnih razvojnih zadata i detaljnija organizacija rada svih djelatnika nameće se i dalje kao zadata na kojoj trebamo raditi dugoročno, uporno i kvalitetno. Zbog sve većeg uključivanja djece s teškoćama u razvoju potrebno je raditi na povećanju stručnog tima kao pomoći u svakodnevnom odgojno-obrazovnom radu.

♣ Pedagoška godina protekla je u znaku velikog broja bolovanja kako odgojitelja tako i administrativno-tehničkog osoblja. U nekim se situacijama pojavio i nedovoljan broj odgojitelja za zamjene, no bitne su zadaće ipak ispunjene. Dvije odgojiteljice ove godine odlaze u mirovinu, a zbog čestih bolovanja i rođiljnih dopusta gotovo smo svakog mjeseca raspisivali natječaje.

♣ I ove smo pedagoške godine imali mlade kolegice na pripravnničkom stažu, tijekom kojeg su se neke pokazale vrlo kompetentne, otvorene za suradnju i pomoć u sveskolikim bolovanjima kroz koja smo rasli osobno i profesionalno.

♣ Nastojimo živjeti i organizirati cjelokupni rad u skladu s našom vizijom i misijom. Sudjelovali smo u svim bitnim lokalnim događanjima i manifestacijama te i organizirali neke od njih. U sklopu rada dječjeg vrtića djeluje i Vijeće roditelja kao dio upravljanja i praćenja rada vrtića.

♣ U tijeku je odvajanje područnog odjeljenja Potpićan koji će od 01. rujna 2017. godine biti u sklopu nove predškolske ustanove “Kockica” Općine Kršan. Ukupan broj djece će nam se smanjiti za tri odgojno-obrazovne skupine ili 60 djece.

2. Unapređivanje sposobnosti odgojitelja kao reflektivnih praktičara

♣ Rezultati uspješnosti ovih bitnih zadata dobiveni su putem upitnika za roditelje i odgajatelje, izjavama djece, analizom zapažanja i vrednovanja ostvarenja planiranih uvjeta i bitnih zadata programa, evidencijom uključenosti roditelja u neposredan odgojno obrazovni rad, savjetovanja i konzultacije, povratnim informacijama suradničkih ustanova i stručnjaka, povratnim informacijama nakon prezentacija, nastupa i javnih pojavljivanja, procjenom uspješnosti odgojno obrazovnog rada popraćenog u medijima, povratnim informacijama organa upravljanja lokalne zajednice, povratnim informacijama nakon stručnih predstavljanja, dokumentacijom ustanove. Ove pedagoške godine dvije bitne zadaće razvojnog plana vezane za usavršavanje odgojnih djelatnika u ostvarenju Nacionalnog kurikulumu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u području osobnog profesionalnog rasta provodile su se integrativno:

1. Unapređivanje sposobnosti odgajatelja kao reflektivnih praktičara:
  - samostalno i zajedničko istraživanje, mijenjanje i unapređivanje odgojno obrazovne prakse
  - praćenje djeteta, planiranje odgojno obrazovnog procesa i dokumentiranje
  - kontinuirano praćenje razvoja i postignuća djece, te prikupljanje relevantnih podataka o djeci u godini pred polazak u školu – razvojne mape.
2. Razvoj kulture dijaloga u cilju jačanja međusobnog povjerenja i suradničke kulture i osnaživanje timskog rada.

Tijek istraživanja:

♣ Pedagoginja je sa odgojiteljima i članovima stručnog tima ostvarila niz konzultacija i radionica kao pripremu za ostvarenje tema stručnog usavršavanja u vrtiću vezane za Nacionalni kurikulum ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja – praćenje djeteta i njegovih postignuća, planiranje odgojno obrazovnog procesa i oblici dokumentiranja, izrada razvojnih mapa, osposobljavanje odgojitelja za samostalno, zajedničko istraživanje, mijenjanje i unapređivanje odgojno obrazovne prakse.

♣ Prvi je korak bio detaljan uvid u pedagošku dokumentaciju (planiranje i vrednovanje odgojno obrazovnog rada) i konzultacije glede formiranja razvojnih mapa predškolaca (područja praćenja i procjene postignuća djece) individualno po svakoj odgojnoj skupini.

Odgovitelji Centralnog vrtića koji su ove godine prvi puta uključeni u istraživanje odgojno- obrazovne prakse dobili su stručni materijal o mijenjanju konteksta odgojne ustanove sa zadacima za samoprocjenu i usporedbu tradicionalnog i suvremenog kurikulumu.

U tri Područna odjeljenja (Centralni vrtić – 6 odgojnih skupina, Po Vinež – 3 vrtičke odgojne skupine i PO Jaslice – 8 jasličkih odgojnih skupina) tijekom dva mjeseca snimalo se stanje prostornog, vremenskog i socijalnog konteksta, reakcije djece na promjenu prostora i reakcije odgojitelja na procjenu u ulozi prijatelja kritičara. Učinjene su grupne refleksije odgojitelja uključenih odgojnih skupina na uočeno, uz primjedbe i prijedloge mogućnosti promjena.

Četiri mjeseca bio je period za uvođenje promjena u kontekst odgojne ustanove..

♣ Zatim je snimljeno stanje nakon učinjenih pomaka uz osvrt i razgovor, uz prijedloge za daljnje promjene, te su učinjene refleksije.

Svaka tri mjeseca u svim je odgojnim skupinama provedena analiza pedagoške dokumentacije, a u vrtičkim skupinama analiza procjene postignuća predškolaca kroz razvojne mape.

Na radionici na kraju pedagoške godine svim odgojiteljima Dječjeg vrtića prezentiran je rezime tijeka rada na promjenama konteksta odgojne ustanove ove pedagoške godine uz utiske uključenih na pomake u osobnoj pedagoškoj praksi.

Rezultati:

♣ Povratne informacije odgojitelja na način rada, sadržaj i pomake u osobnoj pedagoškoj praksi i kontekstu ustanove bili su vrlo pozitivni uz želju za daljnjim radom na ovom području i usavršavanjem tehnika praćenja, dokumentiranja i osposobljavanja za timski rad na istraživanju, mijenjanju i unapređivanju odgojne prakse.

♣ Zaključak je kako je shvaćena bit i povezanost planiranja i vrednovanja odgojno obrazovnog rada, kako se u procjenjivanju potrebno stalno usavršavati, kako je potreban timski rad i kako razvojne mape pomažu u potpunijoj procjeni razvojnog statusa djeteta. Također je shvaćena povezanost prostornog, vremenskog i socijalnog konteksta predškolske ustanove. Prostorna organiziranost, opremljenost i bogatstvo poticaja omogućuju dječje organiziranje u samostalnom istraživanju i otkrivanju, samoučenje i suradnju, što uvjetuje fleksibilnu organizaciju odgojno obrazovnog rada. Napredak u svim segmentima omogućen je suradnjom odgojitelja i stručnog tima, vrlo dobrom suradnjom s roditeljima, a ponajviše zalaganjem odgojiteljica koje su izrađivale nove igre, osmišljavale unutrašnji i vanjski prostor, donosile materijale, tražile nove poticaje, promatrale dječje interese i reakcije, usavršavale se putem literature, radionica i interneta, te surađivale sa svojim kolegicama. Još uvijek treba raditi na međusobnoj suradnji sa stručnim timom, odgojiteljima međusobno, obogaćivanju materijalne sredine i osobnom stručnom usavršavanju.

♣ Povratne informacije o uspješnosti vidljive su iz usporedbe stanja prije i poslije promjena, iz dnevnika rada odgojnih skupina, iz upitnika i evaluacijskih lista nakon radionica, analizom zapažanja odgojitelja tijekom pojedine etape rada, kroz broj odgojitelja uključenih i aktivno angažiranih u usavršavanju i radionicama i iz dokumentacije ustanove.

3. Unapređivanje kvalitete inkluzije djece s teškoćama u razvoju stručnim usavršavanjem odgojitelja i osnaživanjem roditelja

♣ Jedna od temeljnih zadaća za pedagošku godinu 2016./2017. bila je unapređivanje kvalitete inkluzije djece s teškoćama u razvoju stručnim usavršavanjem odgojitelja i osnaživanjem roditelja. Iznimno kvalitetnom dvodnevnom edukacijom **Opazanje i poticanje djece s razvojnim odstupanjima** stručnjakinja s edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta iz Zagreba, obuhvaćena je polovica kolektiva i cijeli stručni tim vrtića. Odgovitelji su dobili nova znanja vezana uz rad djece s teškoćama u razvoju, stekli osnovna znanja o različitim razvojnim obilježjima djeteta te naučili opazati i izvještavati o istima. Na temelju različitih razvojnih obilježja, naučili su planirati podršku djetetu s razvojnim odstupanjima, izrađivati razvojne profile djece koja su uključena u njihove odgojno-obrazovne skupine te na temelju istih, uz pomoć izvoditelja, planirati podršku djeteta. Tijekom edukacije, sudionici su imali prilike preispitati dosadašnje načine poticanja djece s razvojnim odstupanjima te vrednovati postojeće individualizirane odgojno-obrazovne planove za djecu s teškoćama u razvoju. Svi sudionici ocijenili su edukaciju izuzetno zanimljivom i korisnom za njihov daljnji rad te izrazili želju da se sljedeće godine edukacija ponovno organizira za sve kolegice koje zbog nemogućnosti organizacije rada nisu uspjele ove godine istoj prisustvovati.

♣ Osnaživanje kompetencija odgojitelja odvijalo se i putem **grupe podrške za odgojitelje na temu dječjih nepoželjnih ponašanja**. Grupe su se formirale s ciljem stjecanja znanja o uzrocima i funkciji nepoželjnih ponašanja djece, istraživanja preventivnih mogućnosti djelovanja u svom radnom okruženju te razmjene međusobnih iskustava, ideja i mišljenja. Susrete je organizirala i vodila stručna suradnica psihologinja, a održavali su se jednom mjesečno u mjesecu studenom, prosincu, siječnju, veljači, ožujku i lipnju. S obzirom na iskazan velik interes za uključivanje u grupu podrške, sveukupno 30 odgojitelja, psihologinja je organizirala dvije grupe po 15 sudionika, Labudice i Zvončice, s kojima je radila paralelno. Sveukupno je održano 12 susreta tijekom godine, 6 sa svakom grupom. Odgovitelji su tijekom radionica dobili konkretna znanja o prevenciji i intervenciji nepoželjnih ponašanja kod djeteta, naučili prepoznati zaštitne i rizične čimbenike nepoželjnih ponašanja, naučili pravila dobre komunikacije s djetetom i djetetovom obitelji. Također, upoznati su s koracima funkcionalnog praćenja ponašanja djeteta s nepoželjnim ponašanjem te načinom izrade i provođenja plana pozitivne podrške za dijete. Psihologinja je tijekom svih susreta

posebnu pažnju pridavala osnaživanju suradničkih odnosa među sudionicima, međusobnog uvažavanja, aktivnog slušanja i rada na sebi, radeći pritom na drugoj temeljnoj zadaći postavljenoj za pedagošku godinu 2016./2017. koja se sastojala u jačanju međusobnog povjerenja, suradničkih i partnerskih odnosa i osnaživanju timskog rada unutar kolektiva. Evaluacije odgojitelja prenesene usmenim putem unutar grupe i pismenim putem kroz evaluacijske listiće iznimno su pozitivne uz želju da se grupe podrške nastave i sljedeće pedagoške godine.

♣ Ove je godine naš vrtić bio jedan od domaćina *Tjedna psihologije* organizacijom radionice za roditelje djece s posebnim potrebama **"Moj put do sretnog roditelja djeteta s posebnim potrebama"** koja je bila i otvorena za javnost. Roditelji djece s posebnim potrebama, a pogotovo djece s teškoćama u razvoju, predstavljajući našem vrtiću iznimno važne partnere u našem odgojno-obrazovnom radu koji često imaju potrebu za dodatnim osnaživanjem njihovog roditeljstva kroz pomoć i brigu cjelokupnog društva. Iznimno nam je drago da smo kroz zajedničku suradnju psihologinja našeg vrtića i Centra Liče Faraguna uspjeli zakoračiti u novo iskustvo pružanja grupne podrške roditeljima djece s teškoćama u razvoju. Roditelji su radionicu pisanim evaluacijama ocijenili vrlo uspješnom, a na pitanje da li su zainteresirani za daljnje susrete grupe koji bi se održavali s ciljem pružanja psihološke pomoći roditeljima, svi su sudionici odgovorili pozitivno. Ovo nas je iskustvo dodatno motiviralo na promišljanje načina na koje bismo nastavili s pružanjem podrške roditeljima djece s teškoćama u razvoju koji sačinjavaju posebno osjetljivu i potrebitu populaciju u našem vrtiću, ali i u široj društvenoj zajednici.

Izjava jednog roditelja: *"Predivno druženje i tako mi je ispunilo dušu da bi moja želja bila da se sastajemo jednom mjesečno. Puno hvala."*

4. Djelovanje na usvajanju navika zdravog života s naglaskom na prehranbenim – zdravi dječji rođendani

♣ Ove smo pedagoške godine kontinuirano radili i ostvarili iz područja zdravstvenog odgoja brojne aktivnosti . Odgojiteljice uvijek pošalju pismenu evaluaciju zdravstvenoj voditeljici i povratnu informaciju o ostvarenoj aktivnosti iz područja zdravstvenog odgoja. Naša je suradnja bila vrlo dobra i to se vidi kroz reakcije djece i kroz njihove evaluacije. Također, vođene su evidencije zdravstvenog odgoja za svaka skupinu pojedinačno .

♣ Osim zdravstvene voditeljice koja je u skupinama imala aktivnosti, i vanjski su stručnjaci sa djecom imali aktivnosti, a tu posebno ističem Projekt: „Zubić vilu“ i studentice stomatologije koje su imale posebnu pohvalu i od djece, odgojiteljica i svoju vlastitu evaluaciju kroz izvješće koje su poslale vrtiću.

Osim njih moramo ove godine istaknuti i naše roditelje liječnike i medicinske sestre koje su imale više aktivnosti i na temu zdravlja i zdravog načina života.

Što se tiče zdravstvenog odgoja roditelja ove pedagoške godine bilo je malo zahtjeva za tom vrstom suradnje što zbog nezainteresiranosti u (travnju smo odgodili stomatologinju sa temom:“ Žarišne bolesti“), ali i zbog dugotrajnog bolovanja zdravstvene voditeljice.

♣ Sa odgojiteljicama se kontinuirano radilo kroz davanje stručne literature, svakodnevnih dogovora koji su neophodni u našem poslu. Također, iz područja „Hitnih stanja“ u siječnju smo održali predavanje s glavnom medicinskom sestrom odjela dječje dijabetologije i endokrinologije Kbc Kantrida : „Hiperglikemija i Hipoglikemiju to jest dijabetes kod djece“. Ova nam je edukacija nam ujedno poslužila i kao uvod da na dijabetes ne gledamo sa strahom nego da nam je znanje naš najbolji oslonac za rješavanje naših strahova.

♣ Posebnu pažnju i kao cjelogodišnji Projekt iz područja zdravlja imali smo Proslave dječjih rođendana. U svim se skupinama proslavio barem jedan zdravi rođendan što smatramo pozitivnim pomakom ali moramo priznati da smo očekivali bolju reakciju roditelja. Izgleda da je roditeljska inercija puno jednostavnija reakcija i da je lakše ništa ne mijenjati nego se potruditi da uz malo mašte i i sa voćem možemo lijepo proslaviti rođendane. Najviše otpora je u onim skupinama koje imaju već ustaljene obrasce proslave kao i kod onih gdje i odgojiteljice imaju otpor prema ovakvoj vrsti proslave.

Međutim, moramo istaknuti više skupina koje su ovakvu vrstu proslave jako dobro iskoristile kao poticaj na suradnju sa roditeljima i kod djece su bile jako pozitivne reakcije. Tu posebno ističemo PO Stari Grad, Po Rabac i Centralni vrtić skupine“ Medvjedić i“ i „ Ježići“. Potrebno je i dalje nastaviti sa Projektom.

♣ Ove smo godine u studenom bili domaćini regionalnom susretu zdravstvenih voditeljica Rijeke i Istre i tu smo se predstavili sa našim Projektom “ Voće i povrće“. Prezentaciju i slikopriču istog naziva predstavila je zdravstvena voditeljica vrtića. To je sve dio promocije kvalitete ustanove i zdravstvenog odgoja. Svi pozitivno gledaju na takav način rada i rado surađujemo sa svima koji žele na taj način raditi i učiti.

♣ Antropometrijsko mjerenje koje provodimo i radimo analize kroz Anrto plus računalni program: individualne, grupne i na nivou ustanove najbolji su pokazatelj da je stopa pretilosti kod naše djece od 2-3%. Takav rezultat imamo zbog kvalitetne prehrane, dobre analize jelovnika i kontinuitet u zdravstvenoj prosvjećenosti kao i svijesti roditelja da od početka brinu o zdravlju svoje djece. Imali smo više sastanaka sa “ Timom za Prevenciju pretilosti“ u Gradu Labinu koji jako nastoji i ovim vidom praćenja razvijati suradnju među svim sudionicima koji rade sa djecom te nas nastoji povezivati: vrtić, škole, pedijatra i školsku medicinu što smatramo jako dobrim.

♣ Projekt “ Zaštite zuba“ ima svoj kontinuitet. Nastojimo i dalje raditi na svijesti o potrebi što redovitijeg odlaska stomatologu, pa smo ove godine svu djecu uputili na preventivni ili kontrolni sistematski pregled u siječnju. Ukupno do kraja pedagoške godine pregled je obavilo 86% djece. Kep indeks je i dalje u padu, a on je najbolji pokazatelj

evaluacije Projekta. Ipak i dalje je potrebno kontinuirano raditi na svim elementima Projekta: pravilnoj prehrani, redovitom četkanju, redovitim odlascima stomatologu i na fluoridaciji zuba kod predškolaca.

Odgajateljsko vijeće Dječjeg vrtića razmatralo je i prihvatilo Godišnje Izvješće o radu Dječjeg vrtića „Pjerina Verbanac“ Labin za pedagošku 2016/2017. godinu na sjednici održanoj dana 25. kolovoza 2017. godine. Upravno vijeće Dječjeg vrtića prihvatilo je Godišnje izvješće o radu Dječjeg vrtića na sjednici održanoj dana 10. kolovoza 2017. godine.

KLASA: 601-02/17-01/01
URBROJ: 2144-22-01-17-1
Labin, 10. kolovoza 2017.

RAVNATELJICA:
Irene Smoković

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA:
Sandi Sinožić
